

بام نهایی

((سؤالات موضوعی نهایی ریاضی ۳))

پایه ی دوازدهم رشته ی علوم تجربی

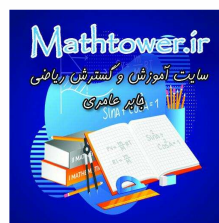
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

آخرین نسخه: مرداد ۱۴۰۳

(جلد دوم؛ خرداد ۱۴۰۱ به بعد)

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوّم متوسطه استان خوزستان

باسمه تعالی

معرفی کتاب

آمار و احتمال

ریاضیات گسسته

ریاضی و آمار ۳

ریاضی و آمار ۲

هندسه ۲

هندسه ۳

حسابان ۱

کتاب های زیر برای آموزش مفهومی و کسب نمره بالا در امتحانات نهایی بسیار مفید هستند.
مطالعه این کتاب ها به دانش آموزان و علاقه مندان به یادگیری ریاضی دبیرستانی و کسب نمره
ی بالا در امتحانات نهایی توصیه می شود.

برای تهیه می توانید از لینک زیر استفاده نمایید.

<https://zil.ink/ameri.math>

فصل اوّل

((ریاضی ۳))

درس ۱: توابع چند جمله‌ای

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $f(x) = \sqrt{2}x - x^2$ یک تابع درجه‌ی دوم است.	۱
۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. (خارج از کشور) تابع $y = \sqrt{2}x^3 - \frac{3}{4}x$ یک تابع چند جمله‌ای است.	۲
۰/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) تابع $y = 2x(1 - 3x^2) + 1$ یک تابع چند جمله‌ای از درجه‌ی سوم است. ب) نمودار تابع $y = x^2$ در بازه‌ی $(0, 1)$ پایین‌تر از نمودار تابع $y = x^3$ است.	۳
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. تابع $y = \sqrt{3}x^3 - \pi x + 1$ ، یک تابع چند جمله‌ای است.	۴

توابع یکنوا

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $f(x) = x^3$ ، تابع اکیداً صعودی است.	۱
۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	نمودار تابع $y = x + x $ را رسم کنید و مشخص کنید، در چه بازه‌هایی تابع صعودی یا نزولی یا ثابت است. (خارج از کشور)	۲
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. هر تابع یکنوا، یک به یک است.	۳
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. بی‌شمار تابع وجود دارد که هم صعودی و هم نزولی است.	۴
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $y = \frac{1}{x}$ ، در دامنه‌اش یکنواست.	۵
۰/۲۵	خرداد	جای خالی را با عبارت یا عدد مناسب کامل کنید.	۶

نمره	۱۴۰۳	تابع $g(x) = x^2 - 4x + 5$ ، در بازه $(-\infty, a]$ اکیداً نزولی است. حداکثر مقدار a برابر ..... است.	
نمره	۰/۲۵	جمله‌ی زیر را با عبارت یا عدد مناسب کامل کنید.	۷
نمره	۱۴۰۳	تابع ..... هم صعودی و هم نزولی است.	
نمره	۰/۷۵	نمودار تابع $f(x) = -x^3 + 2$ را رسم کنید و صعودی یا نزولی بودن آن را مشخص کنید.	۸
نمره	۱۴۰۳		

تبدیل نمودار توابع

نمره	۰/۵	خرداد	۱۴۰۱	۱	برد تابع f بازه $(-3, 1]$ است. برد تابع $y = -2f(3x - 1) + 3$ کدام یک از موارد زیر است؟ الف) $(-8, 0]$ ب) $(-12, 0]$ پ) $(1, 9)$ ت) $(-10, 2]$
نمره	۲	شهریور	۱۴۰۱	۲	نمودار تابع f به صورت روبرو است. الف) نمودار تابع $g(x) = 2f(x - 1)$ را رسم کنید. ب) دامنه‌ی تابع g را به دست آورید.
نمره	۰/۷۵	دی	۱۴۰۱	۳	اگر دامنه تابع $y = f(x)$ برابر $(-1, 3]$ و برد آن $(0, 2]$ باشد، دامنه و برد تابع $y = f(\frac{x}{2})$ را بیابید.
نمره	۰/۲۵	خرداد	۱۴۰۲	۴	در جای خالی عبارت مناسب قرار دهید. نقطه‌ی $(-2, 4)$ روی نمودار تابع $y = f(x)$ می باشد. نقطه‌ی متناظر آن روی نمودار تابع $y = f(2x)$ برابر ..... است.
نمره	۰/۵	شهریور	۱۴۰۲	۵	نمودار تابع $f(x) = \sqrt{x}$ را ابتدا سه واحد به سمت راست انتقال می دهیم و سپس عرض نقاط را دو برابر می کنیم. ضابطه‌ی تابع جدید را بنویسید.
نمره	۱	دی	۱۴۰۲	۶	نمودار تابع f به صورت مقابل است. دامنه و برد تابع $g(x) = 2f(-x)$ را بنویسید.
نمره	۰/۲۵	دی	۱۴۰۲	۷	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. نمودار تابع $y = f(\frac{x}{3})$ ، از انقباض افقی نمودار تابع $y = f(x)$ به دست می آید.

۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	به کمک انتقال نمودار تابع $y = x^3$ ، نمودار تابع $f(x) = (x - 2)^3 + 1$ را رسم کنید.	۸
۰/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $y = f(x)$ با دامنه‌ی R مفروض است. در این صورت برد تابع های $y = f(3x)$ و $y = f(5x)$ یکسان است.	۹

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

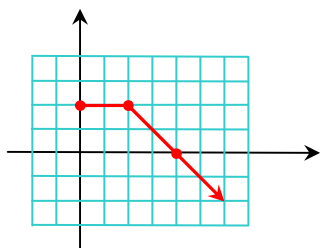
فصل اول

((ریاضی ۳))

درس ۲: ترکیب توابع

۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اگر ورودی ماشین مقابل ۳ باشد، مقدار خروجی آن چقدر است؟ خروجی $\rightarrow \frac{x}{\sqrt{x+1}} \rightarrow 2x-2 \rightarrow x$ ورودی	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اگر $f(x) = \frac{x+2}{x-3}$ و $g(x) = \sqrt{x-1}$ باشد، دامنه‌ی تابع $f \circ g$ را با استفاده از تعریف به دست آورید. (خارج از کشور)	۲
۰/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	اگر $f = \{(-1, 0), (5, 9), (3, 7), (-2, 4)\}$ و $g = \{(1, 2), (3, -1), (9, 0), (-1, 4), (7, 7)\}$ ، تابع $g \circ f$ را در صورت وجود بنویسید.	۳
۱/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۱	اگر $f(x) = 7 - 4x^2$ و $g(x) = \sqrt{x+3}$ باشد: الف) دامنه تابع $f \circ g$ را با استفاده از تعریف به دست آورد. ب) مقدار $(g \circ f)(1)$ را محاسبه کنید.	۴
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	اگر $f(x) = \sqrt{x+1}$ و $g(x) = x-1$ ، آنگاه الف) دامنه‌ی تابع $f \circ g$ را با استفاده از تعریف بدست آورید. ب) ضابطه‌ی تابع $f \circ g$ را بنویسید.	۵
۰/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	اگر $f(g(x)) = 4x^2 + 1$ و $f(x) = \frac{x}{2} - 1$ ، آنگاه ضابطه‌ی تابع $g(x)$ را بیابید.	۶
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۲	جای خالی را با عبارات مناسب پر کنید. اگر $f(x) = \frac{ x }{1+ x }$ ، مقدار $(f \circ f)(1)$ برابر ..... است.	۷
۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	در شکل روبرو، نمودار تابع f رسم شده است. الف) نمودار تابع g با ضابطه‌ی $g(x) = f(2x)$ را رسم کنید. ب) مقدار $(g \circ f)(0)$ را بدست آورید.	۸

۱ نمره	مرداد ۱۴۰۳	اگر $f(x) = \frac{2}{x-1}$ و $g(x) = \sqrt{x+1}$ باشند، آنگاه D_{fog} را با استفاده از تعریف به دست آورید.	۹
-----------	---------------	--	---

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل اول

((ریاضی ۳))

درس ۳ : تابع وارون

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	در جاهای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید. اگر $f = \{(2,3), (3,5)\}$ باشد، حاصل $f^{-1}(3)$ برابر ..... است.	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	نشان دهید که توابع $f(x) = -\frac{7}{2}x - 3$ و $g(x) = -\frac{2x+6}{7}$ وارون یکدیگرند. (خارج از کشور)	۲
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	در جای خالی عبارت مناسب قرار دهید. ضابطه‌ی تابع وارون $y = x^3$ ، برابر ..... است.	۳
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۱	در جای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید. اگر $f(x) = 2x^3 - 1$ باشد، حاصل $f^{-1}(15)$ برابر ..... است.	۴
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	در جاهای خالی عبارت مناسب قرار دهید. اگر $f(x) = 3 + \sqrt{2x-1}$ باشد، مقدار $(f \circ f^{-1})(5)$ برابر با ..... است.	۵
۱/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	اگر دامنه‌ی تابع $f(x) = x^2 + 4x + 3$ برابر $[-2, +\infty)$ باشد، ضابطه و دامنه‌ی تابع وارون را بدست آورید.	۶
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۲	ضابطه و دامنه‌ی تابع وارون تابع زیر را به دست آورید. $f(x) = -x^2 - 2$; $x \geq 0$	۷
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	تابع $f(x) = \sqrt{x+4} - 1$ را در نظر بگیرید. دامنه و ضابطه‌ی تابع وارون آن را بیابید.	۸
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. در تابع $f(x) = 4 + \sqrt{x-1}$ ، دامنه‌ی $y = (f^{-1} \circ f)(x)$ تابع برابر $[1, +\infty)$ است.	۹
۰/۷۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	فرض کنید $f(x) = 1 + \sqrt{x-2}$ و $g(x) = x^3 - 1$ باشند. در این صورت $(g \circ f)^{-1}(7)$ را بیابید.	۱۰

تهیه کننده : جابر عامری

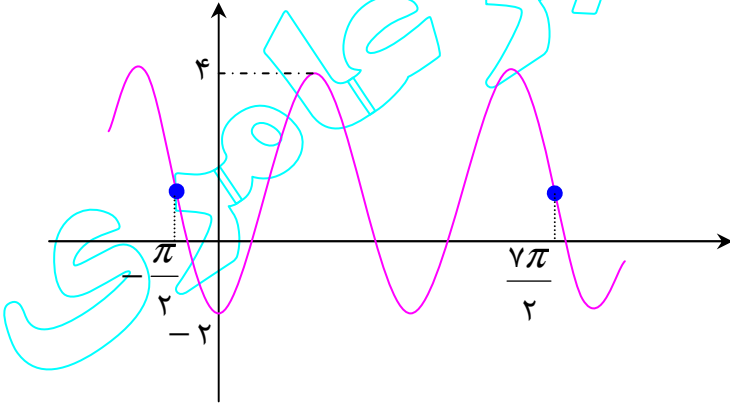
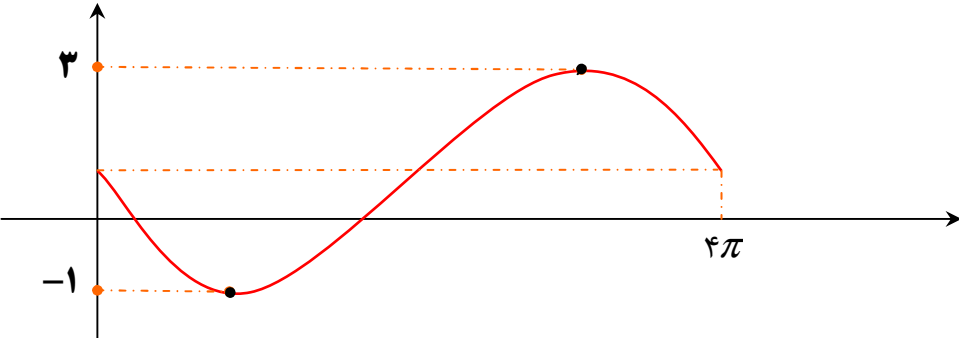

فصل دوم

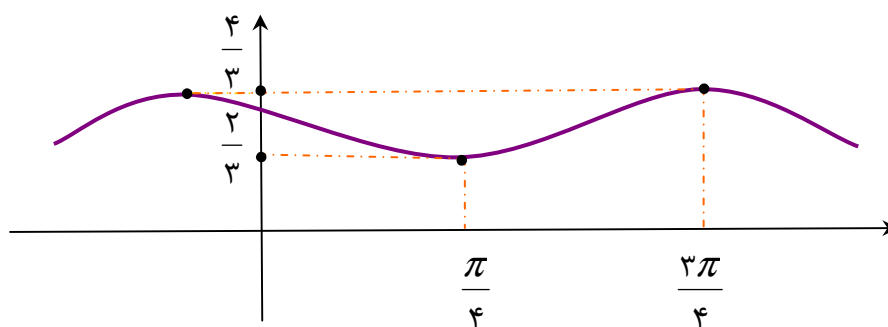
((ریاضی ۳))

درس ۱: توابع متناوب

۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	معادله‌ی یک تابع سینوسی $y = a \sin(bx) + c$ را بنویسید که برد آن $[-4, 4]$ و دوره‌ی تناوب اصلی آن ۲ است.	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	دوره‌ی تناوب و مقادیر ماکزیمم و می‌نیمم تابع $y = 1 + 2 \sin 7x$ را به دست آورید. (خارج از کشور)	۲
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	دوره‌ی تناوب و مقادیر ماکزیمم و می‌نیمم تابع $y = 3 \cos(\pi x) + 2$ را به دست آورید.	۳
۱/۷۵ نمره	دی ۱۴۰۱	<p>نمودار تابع با ضابطه‌ی $y = a \cos bx + c$ به صورت مقابل رسم شده است. مقادیر a و b و c را به دست آورید.</p> 	۴
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	<p>نمودار زیر، قسمتی از نمودار تابع $y = a \sin bx + 1$ است. حاصل ab را بیابید.</p> 	۵

۶	دوره‌ی تناوب و مقادیر ماکزیمم و می نیمم تابع زیر را بدست آورید.	شهریور ۱۴۰۲	۱/۵ نمره
۷	مقدار ماکزیمم تابع $f(x) = a \cos \frac{x}{2} + 3$ برابر ۶ می باشد. مقدار $ a $ و دوره‌ی تناوب را به دست آورید.	دی ۱۴۰۲	۱ نمره
۸	اگر بیشترین و کمترین مقدار تابع $y = a \sin(\lambda x) + c$ به ترتیب ۹ و ۳ باشد. الف) مقادیر $ a $ و c را بیابید. ب) دوره‌ی تناوب تابع را به دست آورید.	خرداد ۱۴۰۳	۱/۵ نمره
۹	نمودار تابع $y = a \sin(bx) + c$ به صورت زیر است. ضابطه‌ی آن را مشخص کنید.	مرداد ۱۴۰۳	۱ نمره

تابع تانژانت

۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. (خارج از کشور) دوره تناوب تابع $y = \tan x$ ، برابر 2π است.	خرداد ۱۴۰۱	۰/۲۵ نمره
۲	با توجه به محورهای کسینوس و تانژانت، اگر $\frac{\pi}{4} < \alpha < \frac{\pi}{2}$ باشد، آنگاه مقادیر $\tan \alpha$ و $\cos \alpha$ را با هم مقایسه کنید.	مرداد ۱۴۰۳	۰/۷۵ نمره
۳	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $y = \tan x$ در بازه‌ی $(0, 2\pi)$ ، صعودی است.	مرداد ۱۴۰۳	۰/۲۵ نمره

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل دوم

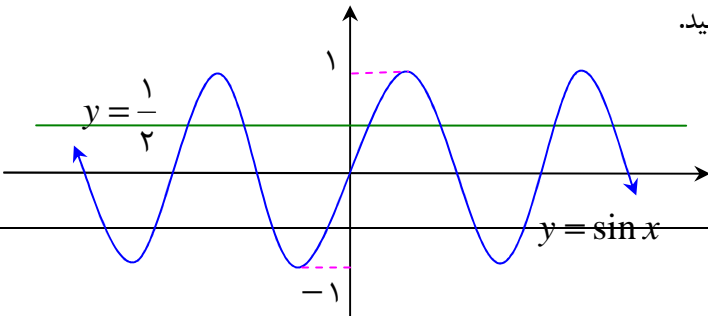
((ریاضی ۳))

درس ۲: روابط مثلثاتی

۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	حاصل $\cos 15^\circ$ را به دست آورید.	۱
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. مقدار عددی عبارت $\cos^2 15^\circ - \sin^2 15^\circ$ برابر $\frac{\sqrt{3}}{2}$ است.	۲
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۲	جای خالی را با عبارات مناسب پر کنید. اگر α یک زاویه ی حاده و $\sin \alpha = \frac{2}{5}$ حاصل $\cos 2\alpha$ برابر ..... است.	۳
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	جای خالی را با عبارت یا عدد مناسب کامل کنید. مقدار عددی عبارت $\sin 15^\circ \cos 15^\circ$ برابر .... است.	۴

معادلات مثلثاتی

۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	معادله ی مثلثاتی $\sin 2x = \sin x$ را حل کنید.	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	معادله ی مثلثاتی $2\sin 3x - \sqrt{2} = 0$ را حل کنید. (خارج کشور)	۲
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	معادله ی زیر را حل کنید. $\cos 2x - 3\sin x + 4 = 0$	۳
۱ نمره	دی ۱۴۰۱	نمودار تابع با ضابطه ی $y = \sin x$ و خط به معادله ی $y = \frac{1}{2}$ در دستگاه زیر، رسم شده است. طول نقاط برخورد آنها را بیابید. 	۴

۵	جواب (های) معادله ی مثلثاتی $\cos 2x - \cos x = 0$ را در بازه ی $(0, \pi)$ مشخص کنید.	خرداد ۱۴۰۲	۰/۷۵ نمره
۶	معادله ی $2 \sin x \cos x = \frac{\sqrt{3}}{2}$ را حل کنید.	شهریور ۱۴۰۲	۱/۲۵ نمره
۷	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. خط $y = \frac{1}{2}$ ، نمودار تابع $y = \sin x$ را در فاصله ی $[0, 2\pi]$ ، در یک نقطه قطع می کند.	شهریور ۱۴۰۲	۰/۲۵ نمره
۸	جواب های معادله ی مثلثاتی $2 \sin 4x = 1$ را به دست آورید. کدام جواب ها در بازه ی $[0, \frac{\pi}{2}]$ هستند؟	دی ۱۴۰۲	۱/۵ نمره
۹	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. فقط دو زاویه وجود دارد که مقدار کسینوس آنها $\frac{2}{5}$ باشد.	دی ۱۴۰۲	۰/۲۵ نمره
۱۰	جواب های معادله ی $\cos(2x) = -\frac{1}{2}$ را در بازه ی $(0, \pi)$ به دست آورید.	خرداد ۱۴۰۳	۱/۲۵ نمره
۱۱	معادله ی مثلثاتی زیر را حل کنید. $\cos 2x - 13 \cos x - 6 = 0$	مرداد ۱۴۰۳	۱ نمره

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل سوّم

((ریاضی ۳))

درس ۱ : تقسیم چند جمله‌ای ها

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	در جای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید. باقی مانده تقسیم عبارت $2x^2 - 5x + 1$ بر $x - 3$ برابر ..... است.	۱
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۲	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. باقی مانده تقسیم چند جمله ای $P(x) = 2x^3 - x^2 + 1$ بر $x - 1$ برابر ۲ است.	۲
۰/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	جمله‌ی زیر را با عبارت یا عدد مناسب کامل کنید. در تقسیم چند جمله‌ای $f(x) = 2x^3 + 5x^2 - 3x - 10$ بر $x + 2$ ، باقی مانده تقسیم برابر ..... است.	۳

حدهای مبهم

۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 5x + 6}{2x^2 - 7x + 3}$	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (خارج کشور) $\lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^2 - 9}{x^2 + 3x}$	۲
۰/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 9} \frac{\sqrt{x} - 3}{x - 9}$	۳
۱ نمره	دی ۱۴۰۱	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - 1}$	۴
۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - 1}{\sqrt[3]{x} - 1}$	۵

۱ نمره	شهریور ۱۴۰۲	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{3x+1}-2}{x-1}$	۶
۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1}$	۷
۰/۷۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	حد زیر را محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 3x + 2}{\sqrt[3]{x+1}}$	۸

همسایگی یک نقطه

۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. بازه‌ی $(2,5)$ ، یک همسایگی ۴ است.	۱
۰/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۲	جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. بازه‌ی $(-2,0)$ ، یک همسایگی چپ برای عدد ..... است.	۲

تهیه کننده: جابر عامری

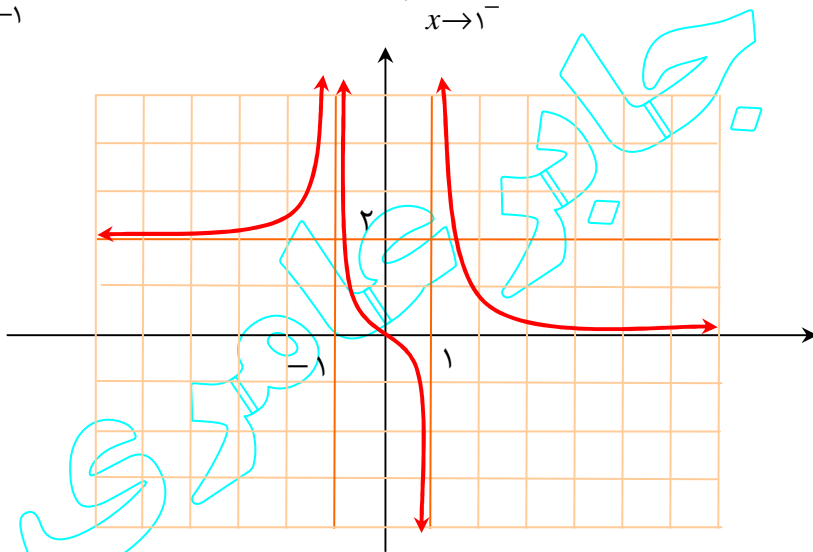
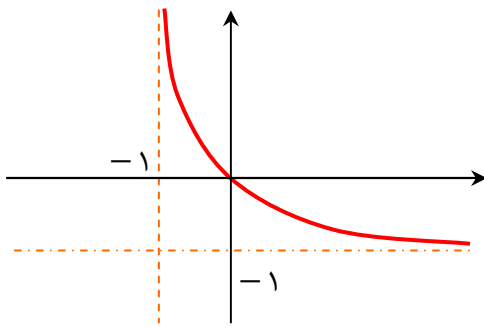
عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

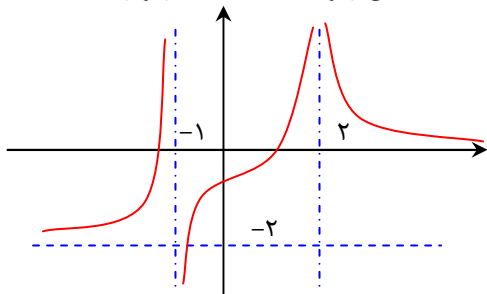
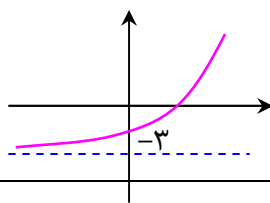
فصل سوّم

((ریاضی ۳))

درس ۲: حد بی نهایت و حد در بینهایت

۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	<p>نمودار تابع f به صورت شکل مقابل است. حدود خواسته شده است را محاسبه کنید.</p> <p>الف) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$</p> <p>ب) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) =$</p> <p>پ) $\lim_{x \rightarrow -1} f(x) =$</p> <p>ت) $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) =$</p> 	۱
۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	<p>حاصل حدهای زیر را در صورت وجود حساب کنید. (خارج از کشور)</p> <p>$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+1}{\sin^2 x}$</p>	۲
۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	<p>با توجه به نمودار تابع $f(x)$، طرف دوم تساوی ها را کامل کنید. (خارج کشور)</p> <p>الف) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \dots$</p> <p>ب) $\lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x) = \dots$</p> 	۳

۴	۱	شهریور ۱۴۰۱	نمره	۱	حدود زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. الف) $\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{1}{\cos x}$ ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2-x}{5x+4}$
۵	۰/۷۵	دی ۱۴۰۱	نمره	۵	نمودار تابع f به شکل زیر است. حدهای زیر را محاسبه کنید. الف) $\lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x)$ ب) $\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x)$ پ) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$
۶	۰/۲۵	دی ۱۴۰۱	نمره	۶	در جاهای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید. حاصل حد تابع $f(x) = \frac{2x^2}{3x^2-1}$ وقتی $x \rightarrow +\infty$ میل می کند، برابر ..... است.
۷	۰/۵	خرداد ۱۴۰۲	نمره	۷	آیا مقدار $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1}{[x]-1}$ وجود دارد؟ چرا؟
۸	۱	خرداد ۱۴۰۲	نمره	۸	حدهای زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. الف) $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x-2}{ \sin x }$ ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3x^2+4x^5}{x^3-x}$
۹	۰/۵	شهریور ۱۴۰۲	نمره	۹	با توجه به نمودار تابع f ، حاصل حدهای زیر را به دست آورید. الف) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \dots$ ب) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \dots$
۱۰	۰/۵	شهریور ۱۴۰۲	نمره	۱۰	حد زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{3}{ 2-x }$
۱۱	۱/۵	دی ۱۴۰۲	نمره	۱۱	حدهای زیر را محاسبه کنید. الف) $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{[x]}{x-2}$ ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1+x-4x^2}{3x+x^2}$
۱۲	۱/۵	خرداد ۱۴۰۳	نمره	۱۲	حدود زیر را محاسبه کنید. (نماد $[ ]$ علامت جزء صحیح است). الف) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{(x-5)^4}$ ب) $\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{3-[x]}{x-3}$ ج) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-6x^3+7x-9}{2x^3-4x^2+x}$
۱۳	۱	مرداد ۱۴۰۳	نمره	۱۳	حدود زیر را محاسبه کنید.

		$\text{الف) } \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\frac{1}{x} - 1}{2 - \frac{3}{x^3}}$	$\text{ب) } \lim_{x \rightarrow (-\pi)^+} \frac{1}{\sin x}$	
--	--	---	---	--

تهیه کننده : جابر عامری

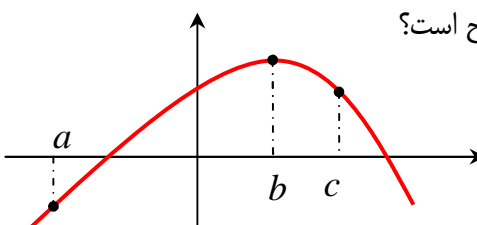
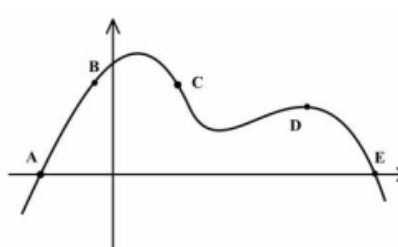
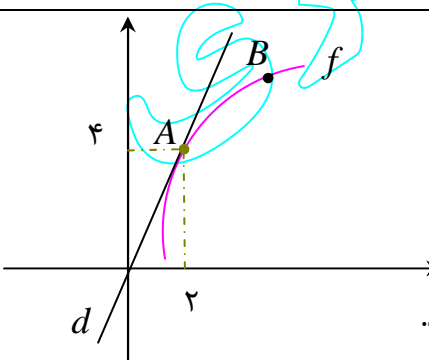
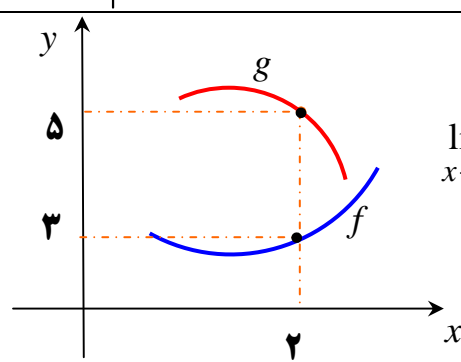
عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

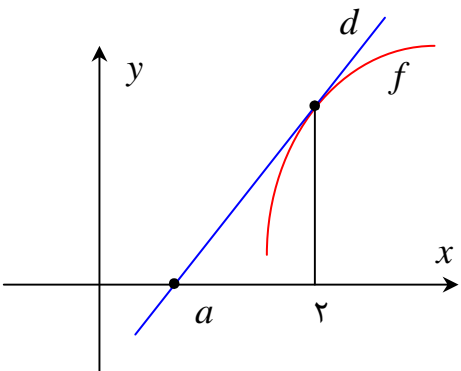
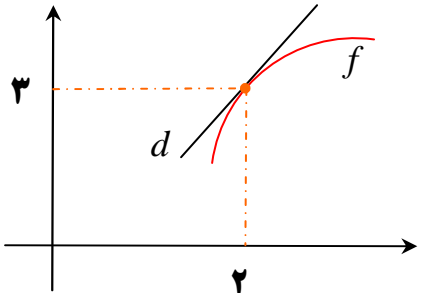
فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۱: آشنایی با مفهوم مشتق

۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	<p>با توجه به نمودار تابع f، اگر شیب خط مماس در نقاط a و b و c به ترتیب با m_a و m_b و m_c نمایش داده شود. کدامیک از گزینه های زیر صحیح است؟</p> <p>الف) $m_c > m_b > m_a$ ب) $m_b > m_a > m_c$ پ) $m_a > m_b > m_c$ ت) $m_c = m_b = m_a$</p> 	۱
۰/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	<p>از بین نقاط مشخص شده روی نمودار زیر، در کدام نقطه:</p> <p>الف: مقدار تابع صفر، ولی مشتق آن مثبت است. ب: مقدار تابع مثبت، ولی مشتق آن منفی است.</p> 	۲
۰/۷۵ نمره	دی ۱۴۰۱	<p>نمودار تابع f به صورت زیر رسم شده است.</p> <p>اگر خط d در نقطه A بر نمودار تابع f مماس باشد:</p> <p>الف) حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2}$ را بیابید. ب) شیب خط های مماس در نقاط A و B را مقایسه کنید.</p> 	۳
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۲	<p>با توجه به نمودارهای توابع f و g،</p> <p>تعیین کنید که حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)g(x) - 3g(x)}{x - 2}$ چند برابر $f'(2)$ است؟</p> 	۴

۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۲	 <p>خط d در نقطه‌ای با طول $x=2$ بر نمودار تابع $f(x) = -x^2 + 6x - 5$ مماس است. با توجه به شکل مقدار a (نقطه‌ی برخورد خط d با محور x ها) را بیابید.</p>	۵
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۳	<p>اگر نمودار تابع f از نقطه‌ی $A(2, 4)$ بگذرد و $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = 3$ باشد، معادله‌ی خط مماس بر نمودار f را در نقطه‌ی A به دست آورید.</p>	۶
۱/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	 <p>با توجه به شکل زیر، اگر $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{5f(x) - 15}{x - 2} = 10$ باشد، معادله‌ی خط d را به دست آورید.</p>	۶

مشتق تابع در یک نقطه

		۱
--	--	---

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

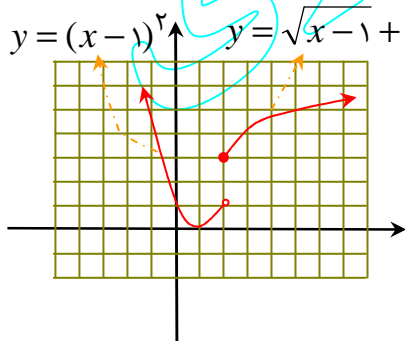
فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۲: مشتق پذیری یک تابع در یک نقطه

۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۱ اگر $f(x) = \begin{cases} ax+1 & x < 0 \\ x^2+3x+1 & x \geq 0 \end{cases}$ در $x=0$ مشتق پذیر باشد، مقدار a را محاسبه کنید.
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۲ مشتق پذیری تابع $f(x) = x^2 - 1 $ را در نقطه‌ی $x=1$ بررسی کنید. (خارج کشور)
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۳ جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. (خارج کشور) الف: در تابع $f(x) = \sqrt[3]{x}$ خط $x=0$ را ..... می گویند.
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	۴ معادله‌ی نیم مماس راست تابع $f(x) = x^3 - 1 $ را در نقطه‌ای به طول $x=1$ واقع بر منحنی بنویسید.
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	۵ درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $y = [x]$ در صفر مشتق پذیر است.
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	۶ نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} \sqrt{x-1}+2 & x \geq 2 \\ (x-1)^2 & x < 2 \end{cases}$ به صورت زیر است. الف) آیا تابع f در نقطه‌ی $x=2$ مشتق پذیر است؟ ب) آیا تابع در بازه‌ی $(-\infty, 2)$ مشتق پذیر است؟ چرا؟ پ) مشتق راست تابع f در نقطه‌ی $x=2$ را به دست آورید.
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	۷ با استفاده از تعریف مشتق، شیب نیم مماس چپ تابع $f(x) = x^2 - 4 $ را در $x=2$ بیابید.
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	۸ درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. تابع $f(x) = \sqrt[3]{x}$ در $x=0$ مشتق پذیر است.

۱/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	۹	$f(x) = \begin{cases} 2x^2 & x < 2 \\ 6x - 4 & x = 2 \\ 2\sqrt{x-1} + 6 & x > 2 \end{cases}$ <p>مشتق پذیری تابع $x=2$ را در نقطه‌ی $x=2$ بررسی کنید.</p>
۰/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	۱۰	<p>درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.</p> <p>تابع $f(x) = x$ در تمام نقاط حقیقی پیوسته است. پس در R مشتق پذیر است.</p>

تابع مشتق

۱ نمره	شهریور ۱۴۰۲	۱	<p>اگر $f(x) = \frac{1}{x}$، آنگاه به کمک تعریف مشتق نشان دهید؛ $f'(x) = -\frac{1}{x^2}$</p>
-----------	----------------	---	--

محاسبه‌ی مشتق تابع

۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۱	<p>اگر توابع f و g مشتق پذیر باشند $f(2) = 3$ و $f'(2) = 5$ و $g(2) = 8$ و $g'(2) = -6$ حاصل $(f \times g)'(2)$ را به دست آورید.</p>
۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۲	<p>مشتق تابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست).</p> $f(x) = \sqrt{\frac{9x-2}{x+1}}$
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۳	<p>جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.</p> <p>اگر $f'(1) = 3$ و $g'(1) = 5$ باشد، آنگاه $(3f + 2g)'(1)$ برابر ..... است.</p>
۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۴	<p>مشتق توابع داده شده را بیابید. (ساده کردن الزامی نیست.) (خارج کشور)</p> <p>الف) $f(x) = (x^2 - \sqrt{x} + 1)^4$ ب) $g(x) = \frac{3x^2 + x - 1}{2x - 3}$</p>
۱/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	۵	<p>مشتق توابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست.)</p> <p>الف) $f(x) = \frac{-2x+3}{x+4}$ ب) $g(x) = (\sqrt{3x+1})(x^2 + 2x)$</p>
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	۶	<p>مشتق توابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست.)</p> <p>الف) $f(x) = x(x-1)(x+1)$ ب) $g(x) = \left(\frac{2x-1}{x+1}\right)^3$</p>
۲/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	۷	<p>مشتق توابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن الزامی نیست.)</p> <p>الف) $f(x) = (\sqrt{3x+2})(x^3 + 4)$</p> <p>ب) $g(x) = \frac{-7x^2 + 1}{x-6}$</p> <p>پ) $h(x) = (2x^5 - 1)^4$</p>
۲/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	۸	<p>مشتق توابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست.)</p>

		الف) $f(x) = \frac{(2x-1)^4}{x^3+8}$ ب) $g(x) = \sqrt[3]{2x+1}$	
۲ نمره	دی ۱۴۰۲	مشتق تابع های زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست.) الف) $f(x) = (2\sqrt{x}+1)(x^4-2x)$ ب) $g(x) = \frac{3x+1}{x^5-x+1}$	۹
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	مشتق تابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست.) $f(x) = (x-6)^3 + \frac{5x+3}{\sqrt{2x-1}}$	۱۰
۱ نمره	مرداد ۱۴۰۳	مشتق تابع مقابل را به دست آورید. $f(x) = \left(\frac{\sqrt{1-3x}}{7+x} \right)^6$	۱۱

مشتق تابع مرکب و قاعدهی زنجیری

			۱
--	--	--	---

مشتق پذیری تابع در یک فاصله

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. نقطه‌ی (۱,۱) یک نقطه‌ی گوشه ای برای تابع $f(x) = 2-x^2 $ است.	۱
--------------	---------------	--	---

مشتق مرتبه‌ی دوم تابع در یک نقطه

۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	جمله‌ی زیر را کامل کنید. اگر $f(x) = -x^3$ ، آنگاه $f''(1)$ برابر ..... است.	۱
--------------	----------------	---	---

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۳: آهنگ تغییر

۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۱ معادله‌ی حرکت متحرکی به صورت $f(t) = t^2 - t + 10$ بر حسب متر در بازه‌ی $[0, 5]$ t بر حسب ثانیه) داده شده است. سرعت متوسط را در بازه‌ی زمانی $[0, 5]$ و سرعت لحظه‌ای را در لحظه‌ی $t = 2$ به دست آورید.
۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۲ نمودار مقابل نمایش فروش نوعی کالا (N) پس از صرف t میلیون تومان هزینه برای تبلیغ است. الف) آهنگ تغییر متوسط N را وقتی t از ۲ به ۳ تغییر می‌کند، به دست آورید. ب) چرا آهنگ تغییرات وقتی مقادیر t افزایش می‌یابد، در حال کاهش است.
۱ نمره	شهریور ۱۴۰۱	۳ تابع $f(x) = 4\sqrt{x} + 50$ قدر متوسط کودکان را بر حسب سانتی متر تا حدود شصت ماهگی نشان می‌دهد، که در آن x مدت زمان پس از تولد (برحسب ماه) است. آهنگ متوسط رشد در بازه زمانی $[0, 25]$ چقدر است؟
۱/۲۵ نمره	دی ۱۴۰۱	۴ جسمی را از سطح زمین به طور عمودی پرتاب می‌کنیم. جهت حرکت به طرف بالا را مثبت در نظر می‌گیریم. فرض کنیم ارتفاع این جسم از سطح زمین در هر لحظه از معادله‌ی $h(t) = -4t^2 + 40t$ به دست می‌آید. الف) سرعت متوسط در بازه‌ی $[2, 4]$ را بیابید. ب) در چه زمانی سرعت لحظه‌ای آن برابر ۱۶ متر بر ثانیه است؟
۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	۵ آهنگ تغییر لحظه‌ای تابع $f(x) = 2x^2 + 5x + 1$ در نقطه‌ای به طول $x = 2$ چند برابر آهنگ تغییر متوسط آن در بازه‌ی $[-2, 0]$ است؟
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	۶ معادله‌ی حرکت متحرکی به صورت $f(t) = t^2 + 2t + 3$ ، بر حسب متر در بازه‌ی زمانی $[0, 2]$ t بر حسب ثانیه) داده شده است. در کدام لحظه، سرعت لحظه‌ای با سرعت متوسط، در بازه‌ی

		زمانی $[0, 2]$ ، با هم برابرند؟	
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۲	معادله‌ی حرکت متحرکی به صورت $f(t) = 2t^3 + t - 1$ است. الف) سرعت متوسط متحرک در بازه‌ی $[1, 2]$ را محاسبه کنید. ب) سرعت لحظه‌ای متحرک در لحظه‌ی $t = 2$ را تعیین کنید.	۷
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	تابع $f(x) = x^2 - x$ را در نظر بگیرید. الف) آهنگ تغییر متوسط تابع f را در بازه‌ی $[0, 2]$ به دست آورید. ب) حدود x را چنان بیابید که آهنگ تغییر لحظه‌ای تابع f از آهنگ تغییر متوسط آن، در بازه‌ی $[0, 2]$ بزرگتر باشد.	۸
۱/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	گنجایش ظرفی ۲۰ لیتر مایع است. در لحظه‌ی $t = 0$ ، سوراخی در ظرف ایجاد می شود. اگر حجم مایع باقی مانده در ظرف پس از t ثانیه از رابطه‌ی $v = 20 \left(1 - \frac{t}{50}\right)^2$ به دست آید، تعیین کنید در چه زمانی آهنگ تغییر لحظه‌ای حجم مایع برابر آهنگ تغییر متوسط آن در بازه‌ی $[0, 50]$ می شود؟	۹

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل پنجم

((ریاضی ۳))

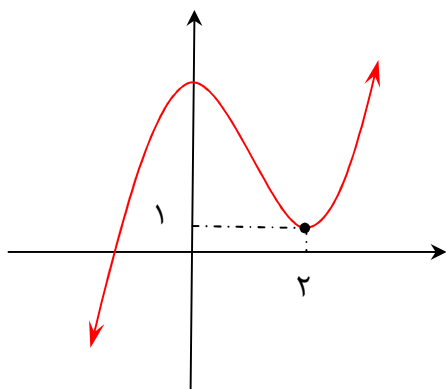

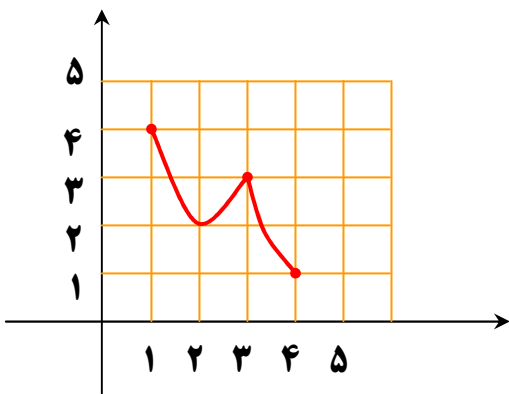
درس ۱: بررسی یکنوایی توابع و تعیین اکسترم های آن

۲ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اکسترم های نسبی تابع $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x^2 - 3x + \frac{2}{3}$ را در صورت وجود به دست آورید.	۱
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	با تشکیل جدول تغییرات تابع $f(x) = x^3 - 12x + 4$ ، مشخص کنید، تابع در چه بازه هایی صعودی اکید است؟	۲
۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	بزرگترین بازه از R که تابع $f(x) = -2x^3 + 6x + 11$ در آن صعودی اکید باشد، را با استفاده از جدول تغییرات بیابید.	۳
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۲	با رسم جدول تغییرات تابع $f(x) = x^3 - 27x + 1$ ، مشخص کنید تابع در کدام بازه ها اکیداً صعودی است؟	۴

نقاط بحرانی

۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	تابع $y = x^3 - 3x + 2$ را در نظر بگیرید. نقاط بحرانی و مقادیر اکسترم های مطلق تابع را در صورت وجود در بازه $[0, 2]$ به دست آورید. (خارج کشور)	۱
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. هر نقطه ی دلخواه از دامنه ی تابع ثابت، یک نقطه ی بحرانی است.	۲
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	نمودار تابع با ضابطه $f(x) = x^3 + bx^2 + d$ به صورت مقابل رسم شده است. مقادیر b و d را بیابید.	۳
۰/۲۵	خرداد	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.	۴

نمره	۱۴۰۲	هر نقطه‌ی اکسترمم نسبی تابع، یک نقطه‌ی بحرانی آن تابع است.	
۱/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	نقاط بحرانی تابع زیر را به دست آورید و سپس با رسم جدول تغییرات تابع، نقاط ماکزیمم نسبی و می نیمم نسبی آن را در صورت وجود مشخص کنید. $f(x) = -2x^3 + 3x^2 + 12x - 9$	۵
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۳	با توجه به نمودار مقابل، طول نقاط ماکزیمم نسبی، می نیمم نسبی، ماکزیمم مطلق و می نیمم مطلق نمودار تابع را بیابید. 	۶
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. هر نقطه‌ی اکسترمم نسبی تابع، یک نقطه‌ی بحرانی آن است.	۷
۱/۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	با رسم جدول تغییرات، تابع، طول نقاط ماکزیمم و می نیمم نسبی تابع زیر را در صورت وجود بیابید. $f(x) = \frac{2}{3}x^3 - \frac{1}{2}x^2 - 15x + 4$	۸

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

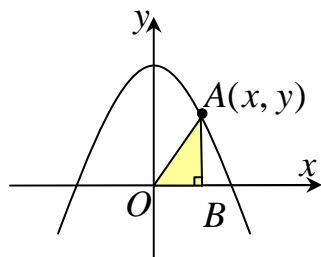
فصل پنجم

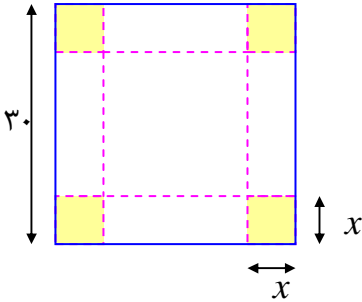
((ریاضی ۳))

درس ۲: بهینه سازی

۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اگر بین دو عدد حقیقی x و y رابطه‌ی $5x - y = 10$ برقرار باشد، مقادیر x و y را طوری به دست آورید که حاصل ضرب این دو عدد مینیمم گردد.	۱
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	ورق فلزی مربع شکل به طول ضلع ۳۰ را در نظر بگیرید. می‌خواهیم از چهارگوشه‌ی آن مربع‌های کوچکی به ضلع x برش بزنیم و آن‌ها را کنار بگذاریم. سپس لبه‌ی جعبه را به اندازه‌ی x بر می‌گردانیم تا یک جعبه‌ی در باز ساخته شود، طوری که حجم آن به صورت $V = x(30 - 2x)^2$ است. مقدار x چقدر باشد، تا حجم جعبه حداکثر شود؟ (خارج کشور)	۲
۱/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	نشان دهید در بین مستطیل‌هایی با محیط ۱۶ سانتی متر، مستطیلی بیشترین مساحت را دارد که طول و عرض آن هم اندازه باشند.	۳
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	دو عدد حقیقی بیابید که تفاضل آنها ۱۰ باشد و حاصل ضربشان کمترین مقدار ممکن گردد.	۴
۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	پنجره‌ای به شکل یک مستطیل و نیم دایره‌ای بر آن وجود دارد. طوری که قطر نیم دایره برابر با پهنای مستطیل است. اگر محیط این پنجره ۶ متر باشد، ابعاد آن را طوری بیابید که بیشترین نوردهی را داشته باشد.	۵
۱/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	دو عدد حقیقی بیابید که تفاضل آنها ۸ باشد و حاصل ضربشان کمترین مقدار ممکن گردد.	۶
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۲	می‌خواهیم یک قوطی استوانه‌ای شکل و در باز بسازیم، طوری که گنجایش آن دقیقاً ۹۰۰ سانتی متر مکعب باشد. ابعاد قوطی چقدر باشد تا مقدار فلز به کار رفته در تولید آن مینیمم شود؟ ($\pi \cong 3$)	۷
۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	مطابق شکل زیر، نقطه‌ی A در ناحیه‌ی اول دستگاه مختصات روی منحنی $y = 12 - x^2$ قرار دارد. با استفاده از جدول تغییرات، مختصات نقطه‌ی A را چنان بیابید که مساحت مثلث قائم الزاویه-ی OAB بیشترین مقدار ممکن را داشته باشد.	۸

۱/۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	<p>ورق فلزی مربع شکلی به طول ضلع ۳۰ سانتی متر را در نظر بگیرید. مطابق شکل می خواهیم از چهارگوشه ی آن مربع های کوچکی به ضلع x برش بزنیم و آنها را کنار بگذاریم. سپس با تا کردن ورق در امتداد خط چین های مشخص شده در شکل، یک جعبه ی در باز بسازیم. تعیین کنید مقدار x چقدر باشد تا حجم قوطی، حداکثر مقدار ممکن گردد؟</p> 	۹
-------------	---------------	--	---

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل ششم

((ریاضی ۳))

درس ۱: تفکر تجسمی (دوران و برش)

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۱ درست‌ی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. جسم حاصل از دوران یک مستطیل حول طول آن، مخروط نام دارد.
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	۲ جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. (خارج کشور) شکل حاصل از دوران یک نیم دایره ، حول شعاع عمود بر قطر آن یک ..... است.
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	۳ در جای خالی عبارت مناسب قرار دهید. شکلی که از برخورد یک صفحه با یک جسم هندسی حاصل می شود، .... آن نامیده می شود.

مقاطع مخروطی

۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	۱ جمله‌ی زیر را کامل کنید. اگر صفحه‌ای بر محور سطح مخروطی عمود باشد و از رأس آن عبور نکند، شکل حاصل ..... است.
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	۲ جای خالی را با عبارت یا عدد مناسب کامل کنید. اگر صفحه‌ی P در یکی از موقعیت ها با مولد مخروطی موازی باشد و از رأس آن عبور نکند. شکل حاصل .... است.
۰/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	۳ در جای خالی عبارت مناسب قرار دهید. اگر صفحه‌ای سطح مخروطی را هم در قسمت بالایی و هم در قسمت پایینی قطع کند و از رأس نگذرد، شکل حاصل را ..... می نامیم.

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل ششم

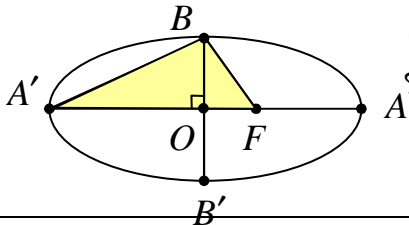
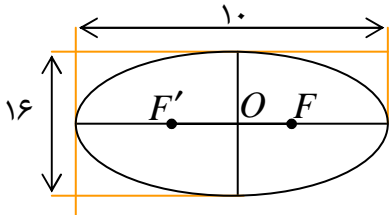
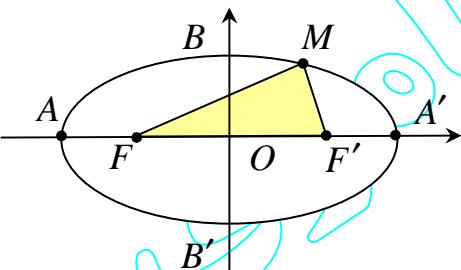
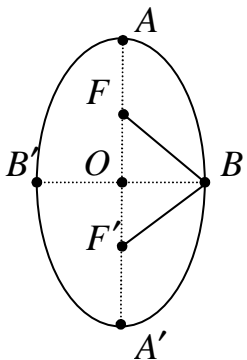
((ریاضی ۳))

درس ۲: دایره

۰/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	کدامیک از نقاط زیر روی محیط دایره به معادله $x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0$ قرار دارد؟ الف) $(0,0)$ ب) $(1,0)$ پ) $(0,-1)$ ت) $(-1,0)$	۱
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	معادله دایره‌ای بنویسید که مرکز آن $(0,3)$ و بر خط $3x - 4y = 3$ مماس باشد.	۲
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	دایره A به مرکز $O(-1,2)$ و شعاع یک و دایره $B: x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0$ را در نظر بگیرید. وضعیت دو دایره A و B را نسبت به هم مشخص کنید. (خارج کشور)	۳
۱/۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	معادله گسترده دایره $C(O,R)$ به شکل $x^2 + y^2 + 2y - 4x - 4 = 0$ را محاسبه کنید. الف) مختصات مرکز و شعاع دایره C را محاسبه کنید. ب) آیا نقطه $A(0,3)$ روی محیط دایره C قرار دارد؟ چرا؟	۴
۱ نمره	دی ۱۴۰۱	معادله گسترده دایره $x^2 + y^2 + 2x + 2y - 8 = 0$ به شکل $x^2 + y^2 + 2x + 2y - 8 = 0$ است. مختصات مرکز دایره و اندازه شعاع دایره را بیابید.	۵
۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	اگر دو دایره به معادله های $x^2 + y^2 + 2x - 4y + 1 = 0$ و $(x-2)^2 + (y+1)^2 = m^2$ مماس خارج باشند، مقدار m را بیابید.	۶
۱/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	وضعیت خط $3x + 4y = 0$ را نسبت به دایره $(x-2)^2 + (y+2)^2 = 9$ مشخص کنید.	۷
۰/۷۵ نمره	دی ۱۴۰۲	معادله دایره ای به صورت $x^2 + y^2 - 2x - 6y + 6 = 0$ است. مختصات مرکز این دایره را به دست آورید.	۸
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۳	اگر مرکز دایره $x^2 + y^2 + ax - 4y - 4 = 0$ ، نقطه $O(1,2)$ باشد. الف) مقدار a را بیابید. ب) شعاع دایره را محاسبه کنید.	۹
۱ نمره	مرداد ۱۴۰۳	معادله دایره ای را بنویسید که بر خط $3x + 4y - 1 = 0$ مماس بوده و مرکز آن $(1,2)$ باشد.	۱۰

بیضی

۰/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	در جاهای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید. خروج از مرکز بیضی با قطر بزرگ ۸ و فاصله‌ی کانونی ۶ برابر ..... است.	۱
۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اگر طول قطر بزرگ AA' و قطر کوچک BB' بیضی مقابل به ترتیب ۱۰ و ۸ باشد: الف) مقدار $A'F$ را به دست آورید. (F کانون بیضی است.) ب) مساحت مثلث هاشور خورده (مثلث BFA') چقدر است؟ 	۲
۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	مشخص کنید کدام یک از جملات زیر درست و کدام نادرست است. (خارج کشور) هر چه خروج از مرکز بیضی به صفر نزدیکتر باشد، شکل بیضی کشیده تر است.	۳
۱ نمره	خرداد ۱۴۰۱	اگر در یک بیضی داشته باشیم: $a = 5$ و $b = 3$ ، اندازه‌ی فاصله‌ی کانونی را محاسبه کنید.	۴
۰/۷۵ نمره	شهریور ۱۴۰۱	در بیضی مقابل، فاصله‌ی کانونی را محاسبه کنید. (F و F' کانون های بیضی هستند.) 	۵
۱/۵ نمره	دی ۱۴۰۱	اگر در بیضی مقابل مختصات کانون $F'(4,0)$ و مختصات رأس $B(0,3)$ باشد: الف) قطر بزرگ بیضی را بیابید. ب) محیط مثلث MFF' را بیابید. 	۶
۱/۷۵ نمره	خرداد ۱۴۰۲	در بیضی مقابل، کانون ها به مختصات $F(1,5)$ و $F'(1,1)$ و یک رأس قطر بزرگ آن $A(1,6)$ می باشد. الف) فاصله‌ی کانونی و مختصات مرکز بیضی را بنویسید. ب) معادله‌ی قطر کوچک بیضی را بنویسید. پ) مساحت مثلث $B'FF'$ را بنویسید. 	۷
۱ نمره	شهریور ۱۴۰۲	مختصات دو سر قطر بزرگ یک بیضی، نقاط $(1,-2)$ و $(1,6)$ است. اگر خروج از مرکز این بیضی	۸

		$\frac{1}{2}$ باشد. فاصله‌ی کانونی آن را بیابید.	
۱/۷۵ نمره	دی ۱۴۰۲	معادله‌ی قطر کانون یک بیضی، $y = -1$ و معادله‌ی قطر کوچک، $x = 2$ است، اگر طول قطرهای بزرگ و کوچک به ترتیب ۱۲ و ۸ واحد باشند. مختصات مرکز و فاصله‌ی کانونی را به دست آورید؟	۹
۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	در یک بیضی فاصله‌ی کانونی با طول قطر کوچک آن برابر است. خروج از مرکز بیضی را بیابید.	۱۰
۱/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	اگر خروج از مرکز یک بیضی $\frac{\sqrt{3}}{2}$ و طول قطر کوچک آن ۱۰ باشد، آنگاه فاصله‌ی کانونی را محاسبه کنید.	۱۱

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل هفتم

((ریاضی ۳))

درس ۱: یادآوری مفاهیم مرتبط با احتمال

۰/۲۵ نمره	خرداد ۱۴۰۱	مشخص کنید کدام یک از جملهی زیر درست و کدام نادرست است. دو پیشامد A و B مستقل اند، هرگاه تساوی $P(A \cap B) = P(A).P(B)$ برقرار است.	۱
۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۴۰۲	جملهی زیر را کامل کنید. هرگاه برای دو پیشامد A و B ، داشته باشیم، $P(A \cap B) = P(A).P(B)$ ، آنگاه دو پیشامد A و B ، ..... هستند.	۲
۰/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	جملهی زیر را با عبارت مناسب کامل کنید. دو پیشامد را ..... گوییم، هرگاه وقوع هر یک بر احتمال وقوع دیگری تأثیر نداشته باشد.	۳

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل هفتم

((ریاضی ۳))

درس ۲: احتمال کل

۱	دو ظرف یکسان داریم، اولی شامل ۶ مهره سبز و ۴ مهره آبی و ظرف دوم شامل ۵ مهره سبز و ۷ مهره آبی است. از ظرف اول یک مهره برداشته و بدون رؤیت در ظرف دوم قرار می دهیم. سپس از ظرف دوم یک مهره به تصادف بیرون می آوریم. به چه احتمالی این مهره سبز است؟	خرداد ۱۴۰۱	۲ نمره
۲	اگر احتمال انتقال نوعی بیماری خاص به نوزاد پسر ۰/۰۸ و نوزاد دختر ۰/۰۳ باشد و خانواده ای قصد بچه دار شدن داشته باشد، به چه احتمالی نوزاد آنها به بیماری مذکور مبتلا خواهد شد؟ (خارج کشور)	خرداد ۱۴۰۱	۱/۲۵ نمره
۳	چهار ظرف یکسان داریم. در اولین ظرف ۱۰ مهره قرار دارد که ۶ تای آنها قرمز است. در ظرف دوم همه ی مهره قرمزند. در ظرف سوم ۱۲ مهره قرار دارد که ۴ تای آنها قرمز هستند. در ظرف چهارم هیچ مهره ی قرمزی وجود ندارد. با چشم بسته یکی از ظرفها را انتخاب کرده و از آن یک مهره بیرون می آوریم. احتمال اینکه مهره ی انتخابی قرمز باشد، چقدر است؟	شهریور ۱۴۰۱	۱/۵ نمره
۴	دو ظرف یکسان داریم، ظرف اول شامل ۵ مهره سبز و ۳ مهره آبی و ظرف دوم شامل ۴ مهره سبز و ۶ مهره آبی است. از ظرف اول مهره ای انتخاب کرده و در ظرف دوم قرار می دهیم. سپس یک مهره به تصادف از ظرف دوم انتخاب می کنیم. با چه احتمالی این مهره سبز است؟	دی ۱۴۰۱	۱/۵ نمره
۵	در جای خالی عبارت مناسب قرار دهید. اگر A مجموعه ی اعداد طبیعی اول و B مجموعه ی اعداد طبیعی مرکب و $C = \dots$ باشند، آنگاه A و B و C یک افزاز روی مجموعه ی اعداد طبیعی است.	خرداد ۱۴۰۲	۰/۲۵ نمره
۶	مدرسه ی A ، سه برابر مدرسه ی B دانش آموز دارد. ۳۵ درصد دانش آموزان مدرسه ی A و ۱۵ درصد دانش آموزان مدرسه ی B ، معدلی بالای ۱۸ دارند. اگر همه ی دانش آموزان هر دو مدرسه در یک محوطه حاضر باشند و به تصادف یکی از آنها را انتخاب کنیم. الف : با چه احتمالی فرد انتخابی از مدرسه ی A و با چه احتمالی از مدرسه ی B است؟ ب : با چه احتمالی فرد انتخابی، معدلی بالای ۱۸ دارد؟	خرداد ۱۴۰۲	۱/۷۵ نمره
۷	دو جعبه داریم، درون یکی از آنها ۹ لامپ سالم و ۳ لامپ معیوب قرار دارد و درون جعبه ی دیگر ۱۵ لامپ قرار دارد که ۵ تای آنها معیوب است. به تصادف جعبه ای انتخاب کرده و یک لامپ از آن بیرون می آوریم. چقدر احتمال دارد، لامپ مورد نظر سالم باشد؟	شهریور ۱۴۰۲	۱/۲۵ نمره
۸	فرض کنید جمعیت یک کشور متشکل از ۴۵ درصد مرد و ۵۵ درصد زن باشد و شیوع یک بیماری	دی	۱/۵

نمره	۱۴۰۲	ویروسی به ترتیب در این دو دسته ۴ درصد و ۶ درصد باشد. اگر فردی به تصادف از این جامعه انتخاب شود. با چه احتمالی به بیماری مورد نظر مبتلا است؟	
۱/۵ نمره	خرداد ۱۴۰۳	سه ظرف یکسان داریم، در اولین ظرف ۱۵ مهره قرار دارد که سه تایی آنها قرمز است. در ظرف دوم هیچ مهره‌ی قرمزی وجود ندارد و در ظرف سوم ۱۲ مهره داریم که ۶ تایی آنها قرمز است. با چشم بسته یک ظرف را انتخاب کرده و یک مهره از آن خارج می کنیم. با چه احتمالی این مهره قرمز است؟	۹
۱/۲۵ نمره	مرداد ۱۴۰۳	یک سکه را پرتاب می کنیم. اگر «پشت» بیاید، ۳ سکه‌ی دیگر را با هم پرتاب می کنیم و اگر «رو» بیاید ۲ سکه‌ی دیگر را با هم پرتاب می کنیم. در این آزمایش احتمال اینکه دقیقاً دو سکه «رو» ظاهر شود، چقدر است؟	۱۰

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل اوّل

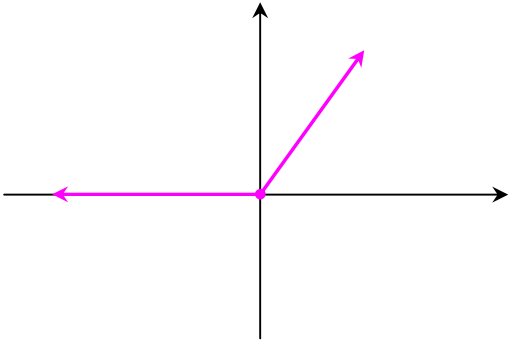
((ریاضی ۳))

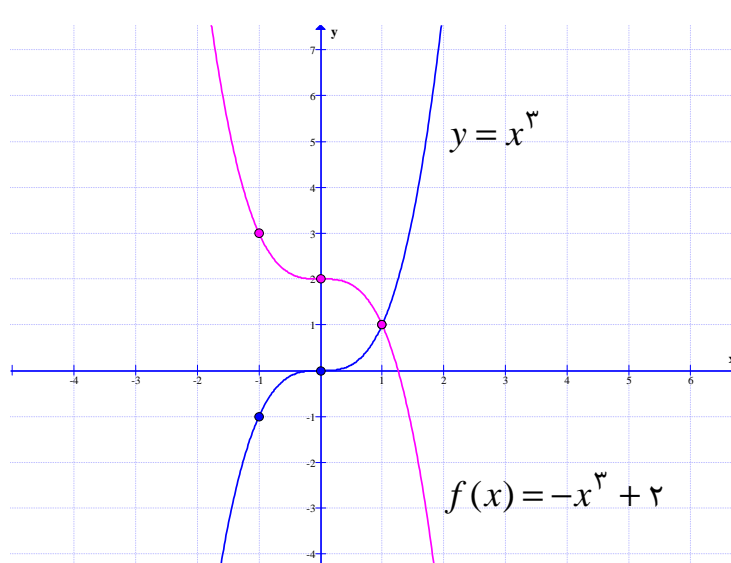

درس ۱ : توابع چند جمله ای

۱	درست، بیشترین توان متغیر برابر ۲ است.
۲	درست، مطابق تعریف این تابع یک تابع چند جمله ای درجه ۳ است.
۳	الف) درست، زیرا $y = 2x(1 - 3x^2) + 1 = 2x - 6x^3 + 1$ <p>ب) نادرست. در این فاصله، نمودار تابع $y = x^2$ بالاتر از نمودار تابع $y = x^3$ است.</p>
۴	درست، طبق تعریف تابع چند جمله ای، این تابع، یک تابع چند جمله ای می باشد.

توابع یکنوا

۱	درست، تابع $f(x) = x^3$ ، همواره اکیداً صعودی است.
۲	$f(x) = x + x = \begin{cases} 2x & x \geq 0 \\ 0 & x < 0 \end{cases}$ <p>مشاهده می شود که تابع f در بازه $(-\infty, 0]$ ثابت و در بازه $[0, +\infty)$ اکیداً صعودی است.</p> <p>به طور کلی تابع f در $(-\infty, +\infty)$ صعودی است.</p>
۳	نادرست، ممکن است، تابع یک به یک نباشد. تابع اکیداً یکنوا یک به یک است.
۴	درست، در واقع، بیشمار تابع ثابت (موازی محور طول ها) وجود دارد.
۵	نادرست، تابع $y = \frac{1}{x}$ ، در دامنه اش نه صعودی و نه نزولی است..
۶	۲؛ چون در این سهمی مقدار ضریب x^2 مثبت است، لذا سهمی رو به بالا است. این یعنی در سمت چپ طول رأس

	<p>سهمی نزولی است. لذا حداکثر مقدار a برابر $2 = -\frac{4}{2(1)} = x$ است.</p>																						
۷	<p>ثابت ؛ زیرا شرایط تعریف توابع صعودی و نزولی را دارد.</p>																						
۸	<p>طبق قوانین تبدیلات، عرض نقاط اصلی نمودار تابع $y = x^3$ را ابتدا قرینه و سپس با ۲ جمع می کنیم.</p> <table border="1"> <tr> <td rowspan="2">$y = x^3$</td> <td>x</td> <td>-۱</td> <td>۰</td> <td>۱</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>-۱</td> <td>۲</td> <td>۱</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">↓</p> <table border="1"> <tr> <td rowspan="2">$f(x) = -x^3 + 3$</td> <td>x</td> <td>-۱</td> <td>۰</td> <td>۱</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>۳</td> <td>۰</td> <td>۱</td> </tr> </table> <p>با توجه به نمودار معلوم است که تابع $f(x) = -x^3 + 2$ نزولی اکید است.</p>					$y = x^3$	x	-۱	۰	۱	y	-۱	۲	۱	$f(x) = -x^3 + 3$	x	-۱	۰	۱	y	۳	۰	۱
$y = x^3$	x	-۱	۰	۱																			
	y	-۱	۲	۱																			
$f(x) = -x^3 + 3$	x	-۱	۰	۱																			
	y	۳	۰	۱																			

تبدیل نمودار توابع

۱

طبق ویژگی‌های تبدیلات عرض نقاط نمودار تابع f ابتدا در ۲- ضرب می‌شوند و سپس با ۳ جمع می‌شوند. لذا برد تابع بدین شکل تغییر خواهد کرد.

$$-3 < y \leq 1 \xrightarrow{\times(-2)} 6 > -2y \geq -2 \xrightarrow{+3} 9 > -2y + 3 \geq 1 \rightarrow 1 \leq -2y + 3 < 9$$

لذا گزینه‌ی پ درست است.

۲

الف) طول نقاط نمودار تابع f یک واحد اضافه می‌شوند ولی عرض نقاط دو برابر می‌شود.

f	x	-۲	۱	۴
	y	۳	-۲	۰

g	x	-۱	۲	۵
	y	۶	-۴	۰

	ب) $[-1, 5]$
۳	طول نقاط دو برابر می شود ولی عرض نقاط تغییر نمی کند. $-1 < x \leq 3 \xrightarrow{\times 2} -2 < \frac{x}{2} \leq 6 \Rightarrow D_{f(\frac{x}{2})} = (-2, 6]$ $R_{f(\frac{x}{2})} = R_f = (0, 2]$
۴	$(-1, 4)$ ، زیرا فقط طول نقطه را نصف می کنیم.
۵	با توجه به مفاهیم تبدیل نمودار توابع می توان نوشت، $y = 2\sqrt{x-3}$
۶	دامنه و برد تابع f به صورت زیر است. $D_f = [-5, 0]$ و $R_f = [-2, 3]$ اکنون با توجه به اینکه برای رسم نمودار تابع g ، مطابق قوانین تبدیلات، طول نقاط را قرینه و عرض نقاط را دو برابر می کنیم. پس : $D_f = [-5, 0] \rightarrow D_g = [0, 5]$ $R_f = [-2, 3] \rightarrow R_g = [-4, 6]$
۷	نادرست؛ نمودار تابع از انبساط افقی بدست می آید.
۸	طبق قوانین انتقال، کافی است، نمودار تابع $y = x^3$ را ابتدا دو واحد سمت راست و سپس یک واحد به سمت بالا منتقل می کنیم. در این صورت نمودار مقابل بدست می آید.
۹	درست ؛ زیرا در چنین تبدیلاتی، عرض های نقاط هیچ تغییری نمی کنند.

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

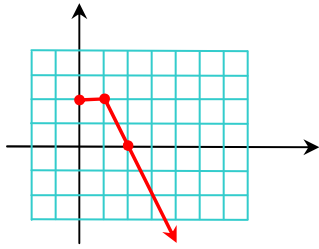
فصل اوّل

((ریاضی ۳))

درس ۲: ترکیب توابع

$x = ۳$ $\rightarrow ۲x - ۲ = ۲(۳) - ۲ = ۴$ $\rightarrow \frac{x}{\sqrt{x} + ۱} = \frac{۴}{\sqrt{۴} + ۱} = \frac{۴}{۳}$	۱
$f(x) = \frac{x+۲}{x-۳} \xrightarrow{x-۳=۰ \rightarrow x=۳} D_f = R - \{۳\}$ $g(x) = \sqrt{x-۱} \xrightarrow{x-۱ \geq ۰ \rightarrow x \geq ۱} D_g = [۱, +\infty)$ $D_{f \circ g} = \{x \in D_g \mid g(x) \in D_f\} = \{x \geq ۱ \mid \sqrt{x-۱} \neq ۳\} = [۱, +\infty) - \{۱۰\}$	۲
$D_f = \{۰, ۵, ۳, -۲\}$ $D_g = \{۱, ۳, ۹, -۱, ۷\}$ $f(۰) = -۱ \in D_g \rightarrow g(f(۰)) = g(-۱) = ۴$ $f(۵) = ۹ \in D_g \rightarrow g(f(۵)) = g(۹) = ۰$ $f(۳) = ۷ \in D_g \rightarrow g(f(۳)) = g(۷) = ۷$ $f(-۲) = ۴ \notin D_g \rightarrow \times$ $D_{g \circ f} = \{x \mid x \in D_f : f(x) \in D_g\} = \{۰, ۳, ۵\}$ $g \circ f = \{(۰, ۴), (۳, ۷), (۵, ۰)\}$	۳
الف) $D_f = R$ و $D_g = [-۳, +\infty)$ $D_{f \circ g} = \{x \in D_g \mid g(x) \in D_f\} = \{x \geq -۳ \mid \sqrt{x+۳} \in R\} = [-۳, +\infty)$ ب) $(g \circ f)(۱) = g(f(۱)) = g(۳) = \sqrt{۶}$	۴
الف) $D_{f \circ g} = \{x \in R \mid x-۱ \geq -۱\} = \{x \in R \mid x \geq ۰\} = [۰, +\infty)$ ب) $(f \circ g)(x) = f(g(x)) = f(x-۱) = \sqrt{(x-۱)+۱} = \sqrt{x}$	۵
$f(g(x)) = \frac{g(x)}{۲} - ۱ \xrightarrow{f(g(x)) = ۴x^۲ + ۱} \frac{g(x)}{۲} - ۱ = ۴x^۲ + ۱$	۶

$\rightarrow g(x) - 2 = 8x^2 + 2 \rightarrow g(x) = 8x^2 + 4$	
$(f \circ f)(1) = f(f(1)) = f\left(\frac{1}{1+1}\right) = f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\frac{1}{2}}{1 + \frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{2}}{\frac{3}{2}} = \frac{1}{3}$ <p>طبق قوانین تبدیلات، کافی است طول نمودار تابع f را در $\frac{1}{3}$ ضرب کنیم. تানمودار تابع g بدست آید. در این صورت نمودار مقابل به دست می آید.</p>	۷
 $(g \circ f)(0) = g(f(0)) = g(2) = 0$	۸
$D_{f \circ g} = \{x \in D_g \mid g(x) \in D_f\} = \{x \geq -1 \mid \sqrt{x+1} \in \mathbb{R} - \{1\}\}$ $= \{x \geq -1 \mid x - 1 \neq 1\} = \{x \geq -1 \mid x \neq 0\} = [-1, +\infty) - \{0\}$	۹

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل اول

((ریاضی ۳))

درس ۳: تابع وارون

$f(2) = 3 \rightarrow f^{-1}(3) = 2$	۱
<p>کافی است که نشان دهیم، $(fog)(x) = x$ و $(gof)(x) = x$</p> $(fog)(x) = f(g(x)) = f\left(-\frac{2x+6}{7}\right) = -\frac{7}{2}\left(-\frac{2x+6}{7}\right) - 3 = \frac{2x+6}{2} - 3 = \frac{2x}{2} = x$ $(gof)(x) = g(f(x)) = g\left(-\frac{7}{2}x - 3\right) = -\frac{2\left(-\frac{7}{2}x - 3\right) + 6}{7} = -\frac{(-7x - 6) + 6}{7} = x$	۲
$y = \sqrt[3]{x}$	۳
$f(x) = 2x^3 - 1 \xrightarrow{f^{-1}(15)=\alpha \rightarrow f(\alpha)=15} 2\alpha^3 - 1 = 15 \rightarrow \alpha = 2$	۴
می دانیم که $(f \circ f^{-1})(x) = x$ ، پس : $(f \circ f^{-1})(5) = 5$	۵
<p>تابع $f(x) = x^2 + 4x + 3$ ، یک سهمی است و دامنه‌ی آن ، مجموعه‌ی اعداد حقیقی است. این تابع در دامنه اش یک به یک نیست و وارون پذیر نمی باشد، ولی در بازه‌ی $[-2, +\infty)$ یک به یک و وارون پذیر است.</p> $f(x) = x^2 + 4x + 3 \rightarrow f(x) = (x^2 + 4x + 4) - 1 \rightarrow f(x) = (x+2)^2 - 1$ <p>رأس سهمی $(-2, -1)$ ، می باشد. برد این تابع نیز به شکل $R_f = [-1, +\infty)$ است.</p> <p>برای تعیین وارون تابع ، به شکل زیر عمل می کنیم.</p> $y = (x+2)^2 - 1$ $\xrightarrow{x \leftrightarrow y} x = (y+2)^2 - 1 \rightarrow x+1 = (y+2)^2 \rightarrow \sqrt{x+1} - 2 = y$ $\Rightarrow f^{-1}(x) = \sqrt{x+1} - 2$ $D_{f^{-1}} = R_f = [-1, +\infty)$	۶
$y = -x^2 - 2 \xrightarrow{x \geq 0, x \leftrightarrow y} x = -y^2 - 2$ $\rightarrow y^2 = -x - 2 \rightarrow y = \sqrt{-x - 2} \rightarrow f^{-1}(x) = \sqrt{-x - 2}$ $-x - 2 \geq 0 \rightarrow x + 2 \leq 0 \rightarrow x \leq -2$	۷

$D_{f^{-1}} = (-\infty, -2]$	
<p>توجه: دامنه‌ی تابع f^{-1} برابر برد تابع f در محدوده‌ی تعیین شده است.</p>	
$f(x) = \sqrt{x+4} - 1 \xrightarrow{x \geq -4} R_f = [-1, +\infty) \rightarrow D_{f^{-1}} = R_f = [-1, +\infty)$ $f(x) = \sqrt{x+4} - 1 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} x = \sqrt{y+4} - 1 \rightarrow x+1 = \sqrt{y+4}$ $\rightarrow (x+1)^2 = y+4 \rightarrow y = (x+1)^2 - 4 \rightarrow f^{-1}(x) = (x+1)^2 - 4$	۸
<p>درست؛ زیرا</p> $f(x) = 4 + \sqrt{x-1} \rightarrow D_f = [1, +\infty), R_f = [4, +\infty)$ $\rightarrow D_{f^{-1}} = R_f = [4, +\infty)$ <p>و لذا</p> $D_{(f^{-1} \circ f)} = \{x \in D_f \mid f(x) \in D_{f^{-1}}\} = \{x \geq 1 \mid (4 + \sqrt{x-1}) \geq 4\} = [1, +\infty)$	۹
$(g \circ f)(x) = g(f(x)) = g(1 + \sqrt{x-2}) = (1 + \sqrt{x-2})^3 - 1$ $(g \circ f)^{-1}(x) = 2 + \sqrt[3]{x+1-1}$ $(g \circ f)^{-1}(7) = 2 + \sqrt[3]{7+1-1} = 2 + \sqrt[3]{7} = 2 + \sqrt[3]{8-1} = 2 + \sqrt[3]{7-1} = 2 + 1 = 3$ <p>روش دوم:</p> $g(x) = x^3 - 1 \rightarrow g^{-1}(x) = \sqrt[3]{x+1} \rightarrow g^{-1}(7) = \sqrt[3]{7+1} = 2$ $f(x) = 1 + \sqrt{x-2} \rightarrow f^{-1}(x) = (x-1)^2 + 2 \rightarrow f^{-1}(2) = (2-1)^2 + 2 = 3$ $(g \circ f)^{-1}(7) = (f^{-1} \circ g^{-1})(7) = f^{-1}(g^{-1}(7)) = f^{-1}(2) = 3$ <p>روش سوم: قرار می‌دهیم. $(g \circ f)^{-1}(7) = \alpha$ لذا $(g \circ f)(\alpha) = 7$</p> $(g \circ f)(\alpha) = 7 \rightarrow g(f(\alpha)) = 7 \rightarrow g(1 + \sqrt{\alpha-2}) = 7$ $\rightarrow (1 + \sqrt{\alpha-2})^3 - 1 = 7 \rightarrow (1 + \sqrt{\alpha-2})^3 = 8 \rightarrow 1 + \sqrt{\alpha-2} = 2$ $\rightarrow \sqrt{\alpha-2} = 1 \rightarrow \alpha - 2 = 1 \rightarrow \alpha = 3$	۱۰

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل دوم

((ریاضی ۳))

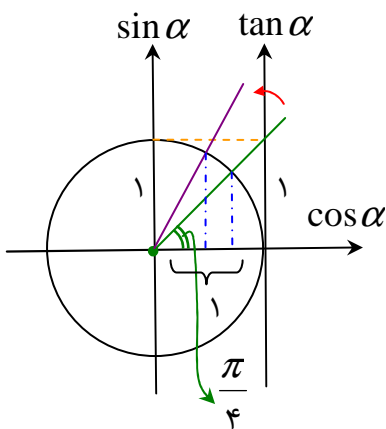
درس ۱ : توابع متناوب

<p>چون برد تابع $y = a \sin(bx) + c$ بازه‌ی $[-۴, ۴]$ است. پس :</p> <p>$\max(f) = ۴$ و $\min(f) = -۴$</p> <p>از طرفی می توان نوشت :</p> $a = \pm \frac{\max(f) - \min(f)}{۲} = \pm \frac{۴ - (-۴)}{۲} = \pm ۴$ $b = \frac{۲\pi}{T} = \frac{۲\pi}{۲} = \pi$ $c = \frac{\max(f) + \min(f)}{۲} = \frac{۴ + (-۴)}{۲} = ۰$ <p>پس می توان گفت که این تابع به یکی از شکل های زیر است.</p> <p>$f(x) = ۴ \sin \pi x$ یا $f(x) = -۴ \sin \pi x$</p>	۱
<p>$\max(f) = a + c = ۲ + ۱ = ۳$ مقدار ماکزیمم</p> <p>$\min(f) = - a + c = -۲ + ۱ = -۱$ مقدار می نیمم</p> <p>$T = \frac{۲\pi}{ b } = \frac{۲\pi}{۷}$ دوره‌ی تناوب</p>	۲
<p>$T = \frac{۲\pi}{ b } = \frac{۲\pi}{\pi} = ۲$ دوره تناوب</p> <p>$\max(f) = a + c = ۳ + ۲ = ۵$ مقدار ماکزیمم</p> <p>$\min(f) = - a + c = -۳ + ۲ = -۱$ مقدار می نیمم</p>	۳
<p>$۲T = \frac{۷\pi}{۲} - (-\frac{\pi}{۲}) = ۴\pi \rightarrow T = ۲\pi$ دوره تناوب</p> <p>$b = \frac{۲\pi}{T} = \frac{۲\pi}{۲\pi} = ۱$</p> <p>$c = \frac{M + m}{۲} = \frac{۴ + (-۲)}{۲} = ۱$</p>	۴

$a = \pm \frac{M - m}{2} = \pm \frac{4 - (-2)}{2} = 3 \rightarrow a = \pm 3$ <p>در این صورت داریم $y = 3 \cos x + 1$ یا $y = -3 \cos x + 1$ که با بررسی نقاط واضح است که پاسخ $y = 3 \cos x + 1$ قابل قبول نیست.</p>	
$T = 4\pi - 0 = 4\pi \xrightarrow{T = \frac{2\pi}{ b }} \frac{2\pi}{ b } = 4\pi \rightarrow b = \frac{1}{2} \rightarrow b = \pm \frac{1}{2}$ $a = \pm \frac{M - m}{2} = \pm \frac{3 - (-1)}{2} = \pm 2 \rightarrow a = \pm 2$ <p>با توجه به نمودار تابع، مقدار ab باید عددی منفی شود، بنابراین $ab = -1$ باشد.</p>	۵
<p>مقدار ماکزیمم $\max(f) = a + c = -1 + \sqrt{3}$</p> <p>مقدار می نیمم $\min(f) = - a + c = -(-1) + \sqrt{3} = 1 + \sqrt{3}$</p> <p>دورهی تناوب $T = \frac{2\pi}{ b } = \frac{2\pi}{\frac{\pi}{2}} = 4$</p>	۶
$\max(f) = a + c \rightarrow 6 = a + 3 \rightarrow a = 3$ <p>و $T = \frac{2\pi}{ b } = \frac{2\pi}{\frac{1}{2}} = 4\pi$</p>	۷
<p>(الف)</p> $\begin{cases} M = a + c \xrightarrow{M=9} a + c = 9 \\ m = - a + c \xrightarrow{m=3} - a + c = 3 \end{cases} \rightarrow 2c = 12 \rightarrow c = 6 \rightarrow a = 9 - 6 = 3$ <p>(ب)</p> $T = \frac{2\pi}{ b } = \frac{2\pi}{8} = \frac{\pi}{4}$	۸
$a = \pm \frac{M - m}{2} \rightarrow a = \pm \frac{\frac{4}{3} - \frac{2}{3}}{2} = \pm \frac{1}{3}$ $c = \frac{M + m}{2} \rightarrow c = \frac{\frac{4}{3} + \frac{2}{3}}{2} = 1$ $T = \frac{2\pi}{ b } \rightarrow b = \frac{2\pi}{T} \xrightarrow{T = 2(\frac{3\pi}{4} - \frac{\pi}{4}) = \pi} \rightarrow b = \frac{2\pi}{\pi} = 2$ <p>و لذا تابع $y = a \sin(bx) + c$ به یکی از شکل های زیر خواهد بود.</p> $y = a \sin(bx) + c = \pm \frac{1}{3} \sin(2x) + 1$ <p>توجه کنید که این توابع را با فرض $b = 2$ نوشته شده اند و اگر قرار دهیم $b = -2$ باز همین توابع به دست می آیند.</p>	۹

تابع تانژانت

۱	نادرست، دوره تناوب تابع $y = \tan x$ برابر $T = \pi$ است.
۲	<p>در فاصله‌ی داده شده، هر چه اندازه‌ی زاویه‌ی α از $\frac{\pi}{4}$ بیشتر شود.</p> <p>مقدار $\tan \alpha$ بسیار بالاتر از یک می شود، در حالی مقدار $\cos \alpha$ به صفر نزدیک می شود. لذا در این فاصله $\tan \alpha > \cos \alpha$</p>
۳	نادرست ؛ در این بازه نمی توان صحبت از یکنوایی تابع کرد. زیرا این بازه، شامل نقاطی خارج از دامنه‌ی تابع است.

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل دوّم

((ریاضی ۳))

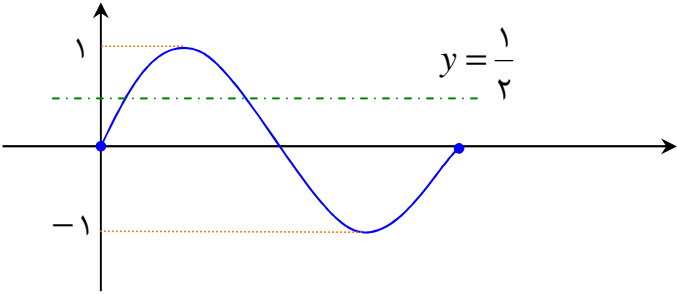

درس ۲: روابط مثلثاتی

$\cos^2 \alpha = \frac{1}{2}(1 + \cos 2\alpha) \xrightarrow{\alpha=15^\circ} \cos^2(15) = \frac{1}{2}(1 + \cos 2(15))$ $\rightarrow \cos^2(15) = \frac{1}{2}(1 + \cos(30))$ $\rightarrow \cos^2(15) = \frac{1}{2}\left(1 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)\right)$ $\rightarrow \cos^2(15) = \frac{1}{2}\left(\frac{2 + \sqrt{3}}{2}\right)$ $\rightarrow \cos^2(15) = \frac{2 + \sqrt{3}}{4}$ $\rightarrow \cos(15) = \frac{\sqrt{2 + \sqrt{3}}}{2}$	۱
$\cos^2 15^\circ - \sin^2 15^\circ = \cos(2 \times 15) = \cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$	۲ درست ، زیرا ؛
$\cos 2\alpha = 1 - 2\sin^2 \alpha = 1 - 2\left(\frac{2}{5}\right)^2 = 1 - \frac{8}{25} = \frac{17}{25}$	۳ $\frac{17}{25}$ ، زیرا ؛
$\sin 15^\circ \cos 15^\circ = \frac{1}{2}(2 \sin 15^\circ \cos 15^\circ) = \frac{1}{2}(\sin 30^\circ) = \frac{1}{2}\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{4}$	۴ $\frac{1}{4}$ ؛ زیرا

معادلات مثلثاتی

۱	<p>روش اول: $k \in Z$</p> $\sin 2x = \sin x \rightarrow \begin{cases} 2x = 2k\pi + x \rightarrow x = 2k\pi \\ 2x = 2k\pi + \pi - x \rightarrow 3x = 2k\pi + \pi \rightarrow x = \frac{2k\pi}{3} + \frac{\pi}{3} \end{cases}$ <p>روش دوم: $k \in Z$</p> $\sin 2x = \sin x \rightarrow \sin 2x - \sin x = 0 \rightarrow 2 \sin x \cos x - \sin x = 0$ $\rightarrow \sin x(2 \cos x - 1) = 0$ $\rightarrow \begin{cases} \sin x = 0 \rightarrow x = k\pi \\ 2 \cos x - 1 = 0 \rightarrow \cos x = \frac{1}{2} \xrightarrow{\alpha = \frac{\pi}{3}} \rightarrow x = 2k\pi \pm \frac{\pi}{3} \end{cases}$
۲	$2 \sin 3x - \sqrt{2} = 0 \rightarrow \sin 3x = \frac{\sqrt{2}}{2}$ $\xrightarrow{\alpha = \frac{\pi}{4}} \begin{cases} 3x = 2k\pi + \frac{\pi}{4} \rightarrow x = \frac{2k\pi}{3} + \frac{\pi}{12} & k \in Z \\ 3x = 2k\pi + \pi - \frac{\pi}{4} \rightarrow x = \frac{2k\pi}{3} + \frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{12} = x = \frac{2k\pi}{3} + \frac{\pi}{4} \end{cases}$
۳	$(\frac{1}{2} - 2 \sin^2 x) - 3 \sin x + 4 = 0 \rightarrow -2 \sin^2 x - 3 \sin x + 5 = 0$ $\rightarrow \begin{cases} \sin x = -\frac{5}{2} \rightarrow \times \\ \sin x = 1 \rightarrow x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \end{cases}$
۴	$\sin x = \frac{1}{2} \rightarrow \sin x = \sin \frac{\pi}{6} \xrightarrow{k \in Z} \begin{cases} x = 2k\pi + \frac{\pi}{6} \\ x = 2k\pi + \pi - \frac{\pi}{6} \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 2k\pi + \frac{\pi}{6} \\ x = 2k\pi + \frac{5\pi}{6} \end{cases}$
۵	$\cos 2x - \cos x = 0 \rightarrow \cos 2x = \cos x$ $\rightarrow 2x = 2k\pi \pm x \rightarrow \begin{cases} 2x - x = 2k\pi \rightarrow x = 2k\pi \\ 2x + x = 2k\pi \rightarrow 3x = 2k\pi \rightarrow x = \frac{2k\pi}{3} \end{cases}$ <p>با انتخاب مقادیر صحیح برای k به سادگی معلوم می شود که $x = \frac{2\pi}{3}$، تنها جواب این معادله، در بازه‌ی $(0, \pi)$ می باشد.</p>

$\sin x \cos x = \frac{\sqrt{3}}{4} \xrightarrow{\times 2} 2 \sin x \cos x = \frac{\sqrt{3}}{2} \rightarrow \sin 2x = \sin \frac{\pi}{3}$ $\alpha = \frac{\pi}{3} \rightarrow \begin{cases} 2x = 2k\pi + \frac{\pi}{3} \rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{6} \\ 2x = 2k\pi + \pi - \frac{\pi}{3} \rightarrow x = k\pi + \frac{2\pi}{3} \end{cases} ; k \in \mathbb{Z}$	۶
<p>نادرست، خط $y = \frac{1}{2}$، نمودار تابع $y = \sin x$ را در فاصله $[0, 2\pi]$، در دو نقطه قطع می کند. به نمودار زیر توجه کنید.</p> 	۷
$2 \sin 4x = 1 \rightarrow \sin 4x = \frac{1}{2}$ $\alpha = \frac{\pi}{6} \rightarrow \begin{cases} 4x = 2k\pi + \frac{\pi}{6} \rightarrow x = \frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{24} \\ 4x = 2k\pi + \pi - \frac{\pi}{6} \rightarrow x = \frac{k\pi}{2} + \frac{5\pi}{24} \end{cases} ; k \in \mathbb{Z}$	۸
<p>نادرست؛ بیشمار زاویه وجود دارد که مقدار کسینوس آنها $\frac{2}{5}$ است.</p>	۹
$\cos(2x) = -\frac{1}{2} \xrightarrow{\alpha = \pi - \frac{\pi}{3} = \frac{2\pi}{3}} 2x = 2k\pi \pm \frac{2\pi}{3} \rightarrow x = k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ <p>و انتخاب مقدار صحیح برای k نتیجه می شود که جواب های $\frac{\pi}{3}$ و $\frac{2\pi}{3}$ در بازه $(0, \pi)$ قرار دارند.</p>	۱۰
$\cos 2x - 13 \cos x - 6 = 0 \rightarrow 2 \cos^2 x - 1 - 13 \cos x - 6 = 0$ $\rightarrow 2 \cos^2 x - 13 \cos x - 7 = 0 \xrightarrow{\Delta = 169 + 56 = 225} \cos x = \frac{13 \pm 15}{4}$ $\rightarrow \cos x = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2} \quad , \quad \cos x = \frac{28}{4} = 7 \text{ (غیر ممکن)}$ $\cos x = -\frac{1}{2} \xrightarrow{\alpha = \pi - \frac{\pi}{3} = \frac{2\pi}{3}} x = 2k\pi \pm \frac{2\pi}{3} \quad (k \in \mathbb{Z})$	۱۱

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل سوّم

((ریاضی ۳))

درس ۱ : تقسیم چند جمله‌ای ها

$x - 3 = 0 \rightarrow x = 3$ $R = 2(3)^2 - 5(3) + 1 = 18 - 15 + 1 = 4$	۱
$x - 1 = 0 \rightarrow x = 1$ $\rightarrow P(1) = 2(1)^3 - (1)^2 + 1 = 2$	۲ درست؛
$x + 2 = 0 \rightarrow x = -2$ $f(-2) = 2(-2)^3 + 5(-2)^2 - 3(-2) - 10 = -16 + 20 + 6 - 10 = 0$	۳ صفر؛ زیرا

حد های مبهم

$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 5x + 6}{2x^2 - 7x + 3} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{(x-2)(x-3)}{\frac{1}{2}(2x-6)(2x-1)} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{(x-2)(x-3)}{(x-3)(2x-1)}$ $= \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x-2}{2x-1} = \frac{3-2}{2(3)-1} = \frac{1}{5}$	۱
$\lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^2 - 9}{x^2 + 3x} = \lim_{x \rightarrow -3} \frac{(x-3)(x+3)}{x(x+3)} = \lim_{x \rightarrow -3} \frac{x-3}{x} = \frac{-6}{-3} = 2$	۲
$\lim_{x \rightarrow 9} \frac{\sqrt{x} - 3}{x - 9} = \lim_{x \rightarrow 9} \frac{\sqrt{x} - 3}{x - 9} \times \frac{\sqrt{x} - 3}{\sqrt{x} - 3} = \lim_{x \rightarrow 9} \frac{x - 9}{x - 9} \times \frac{1}{\sqrt{x} - 3} = \frac{1}{\sqrt{9} - 3} = \frac{1}{6}$	۳
$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - 1} \times \frac{\sqrt{x} + 1}{\sqrt{x} + 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - 1}{(x-1)(x+1)(\sqrt{x} + 1)}$ $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x+1)(\sqrt{x} + 1)} = \frac{1}{(1+1)(\sqrt{1} + 1)} = \frac{1}{4}$	۴

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt[3]{x}-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt[3]{x}-1} \times \frac{\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1}{\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1}$ $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{(\sqrt[3]{x})^3 - (1)^3} \times \frac{\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1}{1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{x-1} \times (\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1)$ $= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1) = 3$	۵
$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{3x+1}-2}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{3x+1}-2}{x-1} \times \frac{\sqrt{3x+1}+2}{\sqrt{3x+1}+2}$ $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(3x+1)-4}{x-1} \times \frac{1}{\sqrt{3x+1}+2} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3x-3}{x-1} \times \frac{1}{\sqrt{3x+1}+2}$ $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x-1)}{x-1} \times \frac{1}{\sqrt{3x+1}+2} = \lim_{x \rightarrow 1} 3 \times \frac{1}{\sqrt{3x+1}+2} = 3 \times \frac{1}{2+2} = \frac{3}{4}$	۶
$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} \times \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}+1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{x-1} \times (\sqrt{x}+1) = 2$	۷
$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 3x + 2}{\sqrt[3]{x} + 1} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 3x + 2}{\sqrt[3]{x} + 1} \times \frac{\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x} + 1}{\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x} + 1}$ $= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 3x + 2}{\sqrt[3]{x^3} + (1)^3} \times (\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x} + 1) = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)(x+2)}{x+1} \times (\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x} + 1)$ $= \lim_{x \rightarrow -1} (x+2) \times (\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{x} + 1) = 1(1+1+1) = 3$	۸

همسایگی یک نقطه

درست	۱
بازه‌ی $(-2, 0)$ ، یک همسایگی چپ برای عدد صفر است.	۲

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل سوم

((ریاضی ۳))

درس ۲: حد بینهایت و حد در بی نهایت

با توجه به نمودار داده شده، واضح است که	۱
الف) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 2$ ب) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$ پ) $\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = +\infty$ ت) $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -\infty$	
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+1}{\sin^2 x} = \frac{1}{0^+} = +\infty$	۲
الف) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -1$ ب) $\lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x) = +\infty$	۳
الف) $\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{1}{\cos x} = \frac{1}{\cos(\frac{\pi}{2})^+} = \frac{1}{0^-} = -\infty$ ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2-x}{5x+4} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{5x} = -\frac{1}{5}$	۴
الف) $\lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x) = -\infty$ ب) $\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = +\infty$ پ) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -2$	۵
$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2}{3x^2-1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2}{3x^2} = \frac{2}{3}$	۶
خیر، وجود ندارد. می دانیم که $[x]-1=0 \rightarrow [x]=1 \rightarrow 1 \leq x < 2$ $D_f = R - [1,2)$ لذا تابع در همسایگی راست $x=1$ تعریف نشده است. از اینجا نتیجه می شود که $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1}{[x]-1}$ نمی تواند معنی داشته باشد.	۷
الف) $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x-2}{ \sin x } = \frac{0-2}{ \sin(0^-) } = \frac{-2}{ 0^- } = \frac{-2}{0^+} = -\infty$	۸

ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3x^2 + 4x^5}{x^3 - x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{4x^5}{x^3} = \lim_{x \rightarrow -\infty} 4x^2 = 4(-\infty)^2 = +\infty$	
با توجه به نمودار داده شده، داریم:	۹
الف) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -3$ ب) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$	
$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{3}{ 2 - x } = \frac{3}{0^+} = +\infty$	۱۰
الف) $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{[x]}{x - 2} = \frac{1}{0^-} = -\infty$ ب) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1 + x - 4x^2}{3x + x^2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-4x^2}{x^2} = -4$	۱۱
الف) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{(x - 5)^4} = \frac{1}{0^+} = +\infty$ ب) $\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{3 - [x]}{x - 3} = \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{3 - 2}{x - 3} = \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{1}{x - 3} = \frac{1}{3^- - 3} = \frac{1}{0^-} = -\infty$ ج) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-6x^3 + 7x - 9}{2x^3 - 4x^2 + x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-6x^3}{2x^3} = -3$	۱۲
الف) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\frac{1}{x} - 1}{2 - \frac{3}{x^3}} = \frac{0 - 1}{2 - 0} = -\frac{1}{2}$ ب) $\lim_{x \rightarrow (-\pi)^+} \frac{1}{\sin x} = \lim_{x \rightarrow \pi^+} \frac{1}{-\sin x} = \frac{1}{-0} = -\infty$ توجه: $\sin(-\alpha) = -\sin(\alpha)$	۱۳

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۱: آشنایی با مفهوم مشتق

$m_a > 0$ و $m_b = 0$ و $m_c < 0 \rightarrow m_a > m_b > m_c$	۱
لذا گزینه‌ی پ درست است.	
الف) A ب) C	۲
<p>الف) معادله‌ی خط گذرا از مبدأ مختصات و نقطه‌ی A را می‌نویسیم.</p> $y = \frac{4}{2}x \rightarrow y = 2x$ $\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = f'(2) \xrightarrow{m=2} f'(2) = 2$ <p>ب) $m_A > m_B$</p>	۳
$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)g(x) - 3g(x)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)g(x) - f(2)g(2)}{x - 2}$ $= \lim_{x \rightarrow 2} g(x) \times \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} g(x) \times \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = 5 \times f'(2)$	۴
$f(x) = -x^2 + 6x - 5 \rightarrow f(2) = -(2)^2 + 6(2) - 5 = 3$ <p>لذا مختصات نقطه‌ی تماس به شکل (۲,۳) می‌باشد.</p> $\rightarrow f'(x) = -2x + 6$ $f'(2) = -2(2) + 6 = 2 \rightarrow m = 2$ <p>شیب خط مماس</p> <p>حال چون خط مماس محور طول‌ها را در نقطه‌ی (a, 0) قطع می‌کند، شیب خط مماس را نیز به شکل زیر به دست می‌آوریم.</p> $m = \frac{0 - 3}{a - 2} = -\frac{3}{a - 2}$ <p>در نهایت دو شیب بدست آمده را برابر هم قرار می‌دهیم.</p> $-\frac{3}{a - 2} = 2 \rightarrow 2a - 4 = -3 \rightarrow 2a = 1 \rightarrow a = \frac{1}{2}$	۵
<p>فرض کنیم که $y = mx + b$ معادله‌ی خط مماس در نقطه‌ی $x = 2$ باشد. چون $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = 3$ پس</p>	۶

<p>طبق تعریف (شیب خط مماس) $m = 3$ می باشد. حال معادله‌ی خط مماس به صورت $y = 3x + b$ نوشته می شود. اکنون چون خط مماس از نقطه‌ی $A(2,4)$ می گذرد، پس :</p> $y = 3x + b \xrightarrow{A(2,4)} 4 = 3(2) + b \rightarrow b = -2$ <p>لذا در نهایت ، معادله‌ی خط مماس به شکل $y = 3x - 2$ خواهد شد.</p>	
<p>۷</p> <p>برای تعیین معادله‌ی خط مماس، لازم شیب خط مماس را داشته باشیم. برای تعیین شیب خط مماس از تعریف مشتق استفاده می کنیم.</p> $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{5f(x) - 15}{x - 2} = 10 \rightarrow 5 \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - 3}{x - 2} = 10 \rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = 2$ $y = mx + b \xrightarrow{m=2} y = 2x + b \xrightarrow{(2,3)} 3 = 2(2) + b \rightarrow b = -1$ <p>لذا معادله‌ی خط مماس به شکل زیر است.</p> $y = 2x - 1$	

مشتق تابع در یک نقطه

	۱
--	---

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۲: مشتق پذیری یک تابع در یک نقطه

۱	<p>تابع در نقطه‌ی $x = 0$ پیوسته بوده و همچنین مشتق راست و چپ تابع در این نقطه برابرند.</p> $f'(x) = \begin{cases} a & x < 0 \\ 2x + 3 & x \geq 0 \end{cases}$ <p>$f'_+(0) = 2(0) + 3 = 3$ و $f'_-(0) = a$</p> <p>$\Rightarrow a = 3$</p>
۲	<p>ابتدا تابع را به صورت زیر می نویسیم.</p> $f(x) = x^2 - 1 = \begin{cases} x^2 - 1 & x > 1 \\ -(x^2 - 1) & -1 \leq x \leq 1 \\ x^2 - 1 & x < -1 \end{cases}$ <p>اکنون پیوستگی تابع و مشتق های یک طرفه را در نقطه‌ی $x = 1$ بررسی می کنیم.</p> <p>حد راست $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = (1)^2 - 1 = 0$.</p> <p>حد چپ $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -(1)^2 + 1 = 0$.</p> <p>مقدار $f(1) = (1)^2 - 1 = 0$.</p> <p>مشتق راست $f'_+(1) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(x^2 - 1) - (0)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} (x + 1) = 2$</p> <p>مشتق چپ $f'_-(1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{-(x^2 - 1) - (0)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} -(x + 1) = -2$</p> <p>تابع در نقطه‌ی $x = 1$ پیوسته است ولی چون مشتق های یک طرفه در این نقطه برابر نیستند، لذا تابع در این نقطه مشتق پذیر نیست.</p>
۳	<p>مماس قائم</p>

$f(x) = x^2 - 1 = \begin{cases} x^2 - 1 & x > 1 \\ -(x^2 - 1) & -1 \leq x \leq 1 \\ x^2 - 1 & x < -1 \end{cases}$ $f(1) = -(1^2 - 1) = 0$ $f'_+(1) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(x^2 - 1) - 0}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(x - 1)(x + 1)}{x - 1} = 2$ <p>معادله‌ی نیم مماس $y = 2(x - 1) + 0 \rightarrow y = 2x - 2$</p>	۴
نادرست	۵
<p>الف) خیر، زیرا در این نقطه پیوسته نمی باشد.</p> <p>ب) بله، در تمام نقاط بازه‌ی $(-\infty, 2)$ مشتق پذیر است.</p> <p>پ)</p> $x \geq 2; f'_+(2) = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{(\sqrt{x - 1} + 2) - 3}{x - 2}$ $= \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{x - 1} - 1}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{(\sqrt{x - 1} - 1)(\sqrt{x - 1} + 1)}{(x - 2)(\sqrt{x - 1} + 1)} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{\sqrt{x - 1} + 1} = \frac{1}{2}$	۶
$f(x) = x^2 - 4 = \begin{cases} x^2 - 4 & x \geq 2 \text{ or } x \leq -2 \\ -(x^2 - 4) & -2 < x < 2 \end{cases}$ $f(2) = (x^2 - 4) _{x=2} = (2)^2 - 4 = 0$ $f'_-(2) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{-(x^2 - 4) - 0}{x - 2}$ $= \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{-(x + 2)(x - 2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} -(x + 2) = -4$	۷
نادرست؛ زیرا مشتق تابع در این نقطه برابر بی نهایت می شود.	۸
<p>ابتدا، پیوستگی تابع را در نقطه‌ی $x = 2$ بررسی می کنیم. برای این کار، حد راست و حد چپ و مقدار تابع را این نقطه، تعیین و مقایسه می کنیم.</p> $f(2) = 6(2) - 4 = 8$ $\lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = 2\sqrt{2 - 1} + 6 = 8$ $\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = 2(2)^2 = 8$ <p>پس تابع در نقطه‌ی $x = 2$، پیوسته است. اکنون مشتق راست و مشتق چپ را در این نقطه بررسی و مقایسه می کنیم.</p>	۹

$f'_+(2) = \left(2 \times \frac{1}{2\sqrt{x-1}} \right) \Big _{x=2} = 2 \times \frac{1}{2\sqrt{2-1}} = 1$ $f'_-(2) = (4x) \Big _{x=2} = 4 \times 2 = 8$ <p>حال چون $f'_+(2) \neq f'_-(2)$ ، لذا تابع f در نقطه‌ی $x=2$ مشتق پذیر نیست.</p>	
<p>۱۰ نادرست ؛ زیرا تابع $f(x) = x$ با اینکه در نقطه‌ی $x=0$ پیوسته است، ولی در این نقطه مشتق های راست و چپ آن نابرابرند و لذا در این نقطه و به تبع آن در R مشتق پذیر نیست.</p>	

تابع مشتق

$f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x+h} - \frac{1}{x}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{x - (x+h)}{x(x+h)}}{h}$ $= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{-h}{x(x+h)}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{-h}{hx(x+h)} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{-1}{x(x+h)} = \frac{-1}{x(x+0)} = -\frac{1}{x^2}$	۱
--	---

محاسبه‌ی مشتق تابع

$(f \times g)'(2) = f'(2)g(2) + g'(2)f(2) = (5)(8) + (-6)(3) = 40 - 18 = 22$	۱
<p>۲ کافی است به صورت همزمان فرمول های زیر را بکار بگیریم.</p> $y = \frac{u}{v} \rightarrow y' = \frac{u'v - v'u}{v^2}$ $y = \sqrt{u} \rightarrow y' = \frac{u'}{2\sqrt{u}}$ $f(x) = \sqrt{\frac{9x-2}{x+1}} \rightarrow f'(x) = \frac{\frac{9(x+1) - 1(9x-2)}{(x+1)^2}}{2\sqrt{\frac{9x-2}{x+1}}}$	۲
<p>۳ ، زیرا مطابق فرمول های مشتق گیری می توان نوشت</p> $(3f + 2g)'(1) = 3f'(1) + 2g'(1) = 3(3) + 2(5) = 6 + 10 = 16$	۳
<p>۴ الف) $f(x) = (x^2 - \sqrt{x} + 1)^4 \rightarrow f'(x) = 4(2x - \frac{1}{2\sqrt{x}})(x^2 - \sqrt{x} + 1)^3$</p> <p>برای مشتق گیری از این تابع از فرمول زیر استفاده شد.</p> $y = au^n \rightarrow y' = anu'u^{n-1}$ <p>ب) $g(x) = \frac{3x^2 + x - 1}{2x - 3} \rightarrow g'(x) = \frac{(6x+1)(2x-3) - (2)(3x^2+x-1)}{(2x-3)^2}$</p> <p>برای مشتق گیری از این تابع از فرمول زیر استفاده شد.</p>	۴

$y = \frac{u}{v} \rightarrow y' = \frac{u'v - v'u}{v^2}$	
الف) $f'(x) = \frac{-2(x+4) - 1(-2x+3)}{(x+4)^2}$ ب) $g'(x) = \frac{3}{2\sqrt{3x+1}}(x^2+2x) + (2x+2)(\sqrt{3x+1})$	۵
الف) $f(x) = x^3 - x \rightarrow f'(x) = 3x^2 - 1$ ب) $g'(x) = 3\left(\frac{2(x+1) - 1(2x-1)}{(x+1)^2}\right)\left(\frac{2x-1}{x+1}\right)^2$	۶
الف) $f'(x) = \left(\frac{3}{2\sqrt{3x+2}}\right)(x^3+4) + (3x^2)(\sqrt{3x+2})$ $y = u.v \rightarrow y' = u'.v + v'.u$ و $y = \sqrt{u} \rightarrow y' = \frac{u'}{2\sqrt{u}}$	۷
ب) $g'(x) = \frac{(-14x)(x-6) - (1)(-7x^2+1)}{(x-6)^2}$ $y = \frac{u}{v} \rightarrow y' = \frac{u'.v - v'.u}{v^2}$	
پ) $h'(x) = 4(1 \cdot x^5)(2x^5-1)^3$ $y = u^n \rightarrow y' = nu'u^{n-1}$	
الف) $f(x) = \frac{(2x-1)^4}{x^3+8} \rightarrow f'(x) = \frac{4(2)(2x-1)^3(x^3+8) - 3x^2(2x-1)^4}{(x^3+8)^2}$ $y = \frac{u}{v} \rightarrow y' = \frac{u'.v - v'.u}{v^2}$ و $y = u^n \rightarrow y' = nu'u^{n-1}$	
ب) $g(x) = \sqrt[3]{2x+1} \rightarrow g(x) = \sqrt[3]{(2x+1)^1} \rightarrow g'(x) = \frac{1(2)}{3\sqrt[3]{(2x+1)^2}}$ $y = \sqrt[n]{u^m} \rightarrow y' = \frac{mu'}{m\sqrt[n]{u^{m-n}}}$	۸
الف) $f'(x) = \left(\frac{1}{2\sqrt{x}}\right)(x^4-2x) + (4x^3-2)(2\sqrt{x}+1)$ ب) $g'(x) = \frac{3(x^5-x+1) - (5x^4-1)(2x+1)}{(x^5-x+1)^2}$	۹

۱۰	به کمک فرمول های مشتق می توان نوشت: $f'(x) = 3(1)(x-6)^2 + \frac{5(\sqrt{2x-1}) - (\frac{2}{2\sqrt{2x-1}})(5x+3)}{(\sqrt{2x-1})^2}$
۱۱	$f'(x) = 6 \times \frac{\frac{-3}{2\sqrt{1-3x}} \times (7+x) - 1 \times \sqrt{1-3x}}{(7+x)^2} \times \left(\frac{\sqrt{1-3x}}{7+x} \right)^5$

مشتق تابع مرکب و قاعدهی زنجیری

۱	
---	--

مشتق پذیری تابع در یک فاصله

۱	نادرست
---	--------

مشتق مرتبهی دوم تابع در یک نقطه

۱	۶-؛ زیرا $f(x) = -x^3 \rightarrow f'(x) = -3x^2 \rightarrow f''(x) = -6x$ $\rightarrow f''(1) = -6(1) = -6$
---	--

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دورهی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل چهارم

((ریاضی ۳))

درس ۳: آهنگ تغییر

۱	سرعت متوسط $f(\delta) = (\delta)^2 - (\delta) + 10 = 30$ $f(0) = (0)^2 - (0) + 10 = 10$ $\frac{\Delta f}{\Delta t} = \frac{f(\delta) - f(0)}{\delta - 0} = \frac{30 - 10}{\delta} = 4$ سرعت لحظه ای $f'(t) = 2t - 1 \rightarrow f'(2) = 2(2) - 1 = 3$
۲	(الف) $\frac{\Delta N}{\Delta t} = \frac{600 - 480}{3 - 2} = 120$ (ب) زیرا شیب خط مماس بر نمودار تابع به تدریج افقی می شود.
۳	آهنگ متوسط $\frac{\Delta f}{\Delta x} = \frac{f(25) - f(0)}{25 - 0} = \frac{85 - 50}{25} = \frac{7}{5}$
۴	(الف) $h(4) = -4(4)^2 + 40(4) = -64 + 160 = 96$ $h(2) = -4(2)^2 + 40(2) = -16 + 80 = 64$ سرعت متوسط $\frac{\Delta h}{\Delta t} = \frac{h(4) - h(2)}{4 - 2} = \frac{96 - 64}{2} = 16$ (ب) $h'(t) = -8t + 40 \xrightarrow{h'(t)=16} -8t + 40 = 16 \rightarrow t = 3$
۵	$f(x) = 2x^2 + 5x + 1 \rightarrow f'(x) = 4x + 5 \rightarrow f'(2) = 4(2) + 5 = 13$ $\frac{\Delta f(x)}{\Delta x} = \frac{f(0) - f(-2)}{0 - (-2)} = \frac{1 - (-1)}{2} = \frac{2}{2} = 1$ پس آهنگ تغییر لحظه ای تابع در نقطه‌ی $x = 2$ ، 13 برابر آهنگ تغییر متوسط آن در بازه‌ی $[-2, 0]$ است.

۶	$\text{آهنگ متوسط تغییر} \frac{f(2) - f(0)}{2 - 0} = \frac{11 - 3}{2} = 4$ $f'(t) = 2t + 2$ $\text{آهنگ لحظه ای تغییر} f'(t) = 4 \rightarrow 2t + 2 = 4 \rightarrow t = 1$
۷	$f(2) = 2(2^3) + 2 - 1 = 17$ $f(1) = 2(1^3) + 1 - 1 = 2$ $\text{الف)} \frac{f(2) - f(1)}{2 - 1} = 17 - 2 = 15$ $\text{ب)} f(t) = 2t^3 + t - 1 \rightarrow f'(t) = 6t^2 + 1$ $\rightarrow f'(2) = 6(2)^2 + 1 = 25$
۸	$\text{الف)} \text{ آهنگ متوسط تغییر در بازه‌ی } [0, 2] = \frac{f(2) - f(0)}{2 - 0} = \frac{2 - 0}{2} = 1$ $\text{ب)} f(x) = x^2 - x \rightarrow f'(x) = 2x - 1$ $\xrightarrow{f'(x) > 1} 2x - 1 > 1 \rightarrow x > 1$
۹	$v(t) = 20 \cdot \left(1 - \frac{t}{50}\right)^2 \rightarrow \begin{cases} t = 0 \rightarrow v(0) = 20 \\ t = 50 \rightarrow v(50) = 0 \end{cases}$ $\frac{v(t_2) - v(t_1)}{t_2 - t_1} = \frac{v(50) - v(0)}{50 - 0} = \frac{0 - 20}{50 - 0} = -\frac{2}{5} \quad \text{آهنگ متوسط تغییر}$ $v = 20 \cdot \left(1 - \frac{t}{50}\right)^2 \rightarrow v' = 20(2) \left(-\frac{1}{50}\right) \left(1 - \frac{t}{50}\right) = -\frac{4}{5} \left(1 - \frac{t}{50}\right) \quad \text{آهنگ لحظه‌ای تغییر}$ <p>از برابری آهنگ متوسط و آهنگ لحظه‌ای داریم:</p> $-\frac{4}{5} \left(1 - \frac{t}{50}\right) = -\frac{2}{5} \xrightarrow{\times \frac{5}{2}} 2 \left(1 - \frac{t}{50}\right) = 1 \rightarrow 1 - \frac{t}{50} = \frac{1}{2} \rightarrow \frac{t}{50} = \frac{1}{2} \rightarrow t = 25$

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

$$f'(x) = 3x^2 - 27 \xrightarrow{f'(x)=0} 3x^2 - 27 = 0 \rightarrow x = \pm 3$$

x	-3	3
$f'(x)$	$+$	$-$

۴

لذا نمودار تابع در بازه های $(-\infty, -3]$ و $[3, +\infty)$ اکیداً صعودی است.

نقاط بحرانی

<div>$y = x^3 - 3x + 2 \rightarrow y' = 3x^2 - 3 \xrightarrow{y'=0} x = 1, x = -1$</div> <div>نقطه‌ی $x = 1$ نقطه‌ی بحرانی است.</div> <div>$x = 0 \rightarrow y = (0)^3 - 3(0) + 2 = 2 \rightarrow A(0, 2)$</div> <div>$x = 1 \rightarrow y = (1)^3 - 3(1) + 2 = 0 \rightarrow B(1, 0)$ مینیمم مطلق</div> <div>$x = 2 \rightarrow y = (2)^3 - 3(2) + 2 = 4 \rightarrow C(2, 4)$ ماکزیمم مطلق</div>	۱															
درست	۲															
<div>$f'(x) = 3x^2 + 2bx \xrightarrow{f'(2)=0} 3(2)^2 + 2b(2) = 0 \rightarrow x = -3$</div> <div>$f(x) = x^3 + bx^2 + d$</div> <div>$\xrightarrow{f(2)=1} 1 = (2)^3 + (-3)(2)^2 + d \rightarrow 1 = 8 - 12 + d \rightarrow d = 5$</div>	۳															
درست ، زیرا در این نقطه یا مشتق برابر صفر است و یا اینکه تابع مشتق پذیر نمی باشد.	۴															
<div>$f'(x) = -6x^2 + 6x + 12 \xrightarrow{f'(x)=0} -6x^2 + 6x + 12 = 0$</div> <div>$\xrightarrow{\div(-6)} x^2 - x - 2 = 0 \rightarrow (x + 1)(x - 2) = 0 \rightarrow x = -1, x = 2$</div> <div><table><tr><td>x</td><td>$-\infty$</td><td>-1</td><td>2</td><td>$+\infty$</td></tr><tr><td>$f'(x)$</td><td>$-$</td><td>$+$</td><td>$-$</td><td></td></tr><tr><td>$f(x)$</td><td>$+\infty$</td><td>-16</td><td>11</td><td>$-\infty$</td></tr></table><div>maxmin</div></div>	x	$-\infty$	-1	2	$+\infty$	$f'(x)$	$-$	$+$	$-$		$f(x)$	$+\infty$	-16	11	$-\infty$	۵
x	$-\infty$	-1	2	$+\infty$												
$f'(x)$	$-$	$+$	$-$													
$f(x)$	$+\infty$	-16	11	$-\infty$												
با دقت در نمودار داده شده، می توان نوشت:	۶															
<div>$x = 3$ طول ماکزیمم نسبی</div> <div>$x = 1$ طول ماکزیمم مطلق</div> <div>$x = 2$ طول مینیمم نسبی</div> <div>$x = 4$ طول مینیمم مطلق</div>																
درست ؛ زیرا مشتق تابع در این نقطه یا برابر صفر است و یا وجود ندارد.	۷															

$$f'(x) = 2x^2 - x - 15 \xrightarrow{f'(x)=0} 2x^2 - x - 15 = 0 \rightarrow x = 3, x = -\frac{5}{2}$$

x	$-\infty$	$-\frac{5}{2}$		3		$+\infty$
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$	
$f(x)$	$-\infty$	$\nearrow$	$\searrow$	$\nearrow$	$+\infty$	

اکنون با توجه به جدول فوق، معلوم است که نقطه‌ی $x = -\frac{5}{2}$ ماکزیمم نسبی و نقطه‌ی $x = 3$ مینیمم نسبی است.

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

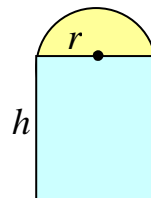
فصل پنجم

((ریاضی ۳))

درس ۲: بهینه سازی

$\Delta x - y = 10 \rightarrow y = \Delta x - 10$ $P = xy \rightarrow P = x(\Delta x - 10) \rightarrow P = \Delta x^2 - 10x$ تابع حاصل ضرب $P'(x) = 10x - 10 \xrightarrow{P'(x)=0} 10x - 10 = 0 \rightarrow x = 1$ $y = \Delta x - 10 \xrightarrow{x=1} y = \Delta(1) - 10 = -9$	۱
$V = x(30 - 2x)^2 \rightarrow V' = (30 - 2x)^2 + 2x(-2)(30 - 2x)$ $\xrightarrow{V'=0} (30 - 2x)^2 + 2x(-2)(30 - 2x) = 0$ $\rightarrow (30 - 2x)(30 - 2x - 4x) = 0 \rightarrow (30 - 2x)(30 - 6x) = 0$ $\rightarrow x = 15, x = 5$ مقدار $x = 15$ قابل قبول است.	۲
$y = 8 - x \rightarrow S(x) = -x + 8x \xrightarrow{S'(x)=0} -2x + 8 = 0 \rightarrow x = 4$ $\rightarrow y = 4$	۳
$x - y = 10 \rightarrow y = x - 10$ $p = xy \rightarrow p = x(x - 10) = x^2 - 10x$ $p' = 2x - 10 \xrightarrow{p'=0} 2x - 10 = 0 \rightarrow x = 5$ $y = x - 10 = 5 - 10 = -5$	۴
$2h + 2r + \pi r = 6 \rightarrow h = \frac{6 - 2r - \pi r}{2}$ $S = 2rh + \frac{1}{2}\pi r^2$ $S(r) = 2r\left(\frac{6 - 2r - \pi r}{2}\right) + \frac{1}{2}\pi r^2 = 6r - 2r^2 - \frac{1}{2}\pi r^2$ $S'(r) = 6 - 4r - \pi r \rightarrow r = \frac{6}{4 + \pi}$	۵

$h = \frac{\epsilon - r(2 - \pi)}{2} = \frac{\epsilon - (\frac{\epsilon}{4 + \pi})(2 - \pi)}{2} = \frac{\epsilon}{4 + \pi}$	
<p>ابتدا با شرایط داده شده، یک تابع تشکیل می دهیم.</p> $y - x = \lambda \rightarrow y = \lambda + x$ $P = xy \rightarrow P = x(\lambda + x) \rightarrow P = \lambda x + x^2$ $P' = \lambda + 2x \xrightarrow{P'=0} \lambda + 2x = 0 \rightarrow x = -\frac{\lambda}{2}$ $\rightarrow \begin{cases} x = -\frac{\lambda}{2} \\ y = \lambda + x = \lambda + (-\frac{\lambda}{2}) = \frac{\lambda}{2} \end{cases}$	۶
<p>کافی است به کمک مفهوم بهینه سازی، اندازه‌ی شعاع قاعده و ارتفاع استوانه را تعیین کنیم.</p> $v = 900 \xrightarrow{v = \pi r^2 h} \pi r^2 h = 900 \xrightarrow{\pi \cong 3} 3r^2 h = 900 \rightarrow h = \frac{300}{r^2}$ <p>مساحت فلز بکار رفته برابر مساحت جانبی، بعلاوه‌ی مساحت یک قاعده‌ی آن است.</p> $S = 2\pi rh + \pi r^2 \rightarrow S = 2(3)(r)(\frac{300}{r^2}) + (3)(r^2)$ $\rightarrow S = \frac{1800}{r} + 3r^2$ $\rightarrow S' = -\frac{1800}{r^2} + 6r \xrightarrow{S'=0} -\frac{1800}{r^2} + 6r = 0 \xrightarrow{\times r^2} -1800 + 6r^3 = 0$ $\rightarrow 6r^3 = 1800 \rightarrow r^3 = 300 \rightarrow r = \sqrt[3]{300} \quad \text{شعاع قاعده استوانه}$ $h = \frac{300}{r^2} = \frac{300}{(\sqrt[3]{300})^2} = \frac{300}{(\sqrt[3]{300})^2} \times \frac{\sqrt[3]{300}}{\sqrt[3]{300}} = \sqrt[3]{300} \quad \text{ارتفاع استوانه}$	۷
$S(AOB) = \frac{1}{2}xy \rightarrow S(x) = \frac{1}{2}x(12 - x^2) = 6x - \frac{1}{2}x^3 \rightarrow S'(x) = 6 - \frac{3}{2}x^2$ $\xrightarrow{S'(x)=0} 6 - \frac{3}{2}x^2 = 0 \rightarrow x = \pm 2 \xrightarrow{x>0} x = 2$ $\rightarrow S(2) = 6(2) - \frac{1}{2}(2)^3 = 12 - 2 = 10 \rightarrow \max(S) = 10$	۸
$2x + l = 30 \rightarrow l = 30 - 2x$ $v = xl^2 \rightarrow v(x) = x(30 - 2x)^2 = 4x^3 - 120x^2 + 900x \quad : \quad x \in (0, 15)$ $v'(x) = 12x^2 - 240x + 900 \xrightarrow{v'(x)=0} 12x^2 - 240x + 900 = 0 \rightarrow x = 5, x = 15$ <p>واضح است که مقدار $x = 15$ غیرقابل قبول است.</p>	۹

تهیه کننده : جابر عامری

فصل ششم

((ریاضی ۳))

درس ۱ : تفکر تجسمی (دوران و برش)

۱	نادرست، جسم حاصل از دوران یک مستطیل حول طول آن، استوانه است.
۲	نیم کره
۳	سطح مقطع

مقاطع مخروطی

۱	دایره ؛ در این حالت ، سطح مخروطی حاصل، دایره است.
۲	سطح مقطع تشکیل شده ، سه‌می است.
۴	هذلولی

تهیه کننده : جابر عامری

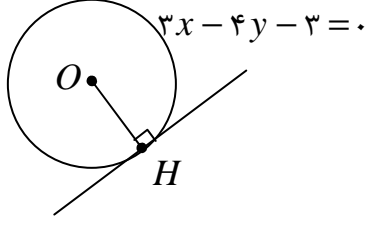
عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان

فصل ششم

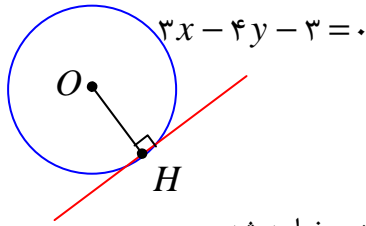
((ریاضی ۳))

درس ۲: دایره

<p>نقطه ای روی محیط دایره قرار دارد، هرگاه مختصات آن در معادله‌ی دایره صدق کند. نقطه ای $(۱,۰)$ این ویژگی را دارد.</p> $x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0 \rightarrow (1)^2 + (0)^2 - 2(1) + 4(0) + 1 = 0$ $\rightarrow 1 + 0 - 2 + 0 + 1 = 0 \rightarrow 0 = 0$ <p>لذا گزینه‌ی ب درست است.</p>	۱
<p>فاصله‌ی مرکز دایره تا خط مماس بر دایره با اندازه‌ی شعاع دایره برابر است:</p> $OH = R \rightarrow R = \frac{ a\alpha + b\beta + c }{\sqrt{a^2 + b^2}}$ $\rightarrow R = \frac{ 3(0) - 4(3) - 3 }{\sqrt{(3)^2 + (-4)^2}} = \frac{15}{5} = 3$ <p>لذا معادله‌ی دایره به شکل زیر خواهد شد.</p> $(x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = R^2 \rightarrow (x - 0)^2 + (y - 3)^2 = 9$	۲
<p>$A: \begin{cases} O(-1, 2) \\ R_1 = 1 \end{cases}$</p> $B: x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0 \rightarrow \begin{cases} O_2(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2}) \rightarrow O_2(1, -2) \\ R_2 = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c} = \frac{1}{2}\sqrt{4 + 16 - 4} = 2 \end{cases}$ <p>اندازه‌ی خط مرکزین $d = O_1O_2 = \sqrt{(1+1)^2 + (-2-2)^2} = \sqrt{4+16} = 2\sqrt{5}$</p> <p>$R_1 + R_2 = 1 + 2 = 3$</p> <p>$\Rightarrow R_1 + R_2 < d$ پس دو دایره متخارج هستند.</p>	۳
<p>مرکز دایره $O(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2}) = (2, -1)$</p>	۴

اندازه‌ی شعاع دایره $R = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c} = 3$	
(ب) خیر، زیرا $(\circ)^2 + (3)^2 + 2(3) - 4(\circ) - 4 \neq 0$	
$\begin{cases} \alpha = -\frac{a}{2} = -\frac{2}{2} = -1 \\ \beta = -\frac{b}{2} = -\frac{2}{2} = -1 \end{cases} \rightarrow O(-1, -1)$ مختصات مرکز دایره اندازه‌ی شعاع دایره $R = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c} = \frac{1}{2}\sqrt{(2)^2 + (2)^2 - 4(-8)} = \frac{1}{2} \times 2\sqrt{10} = \sqrt{10}$	۵
$x^2 + y^2 + 2x - 4y + 1 = 0 \rightarrow O(-1, 2)$, $R = \frac{1}{2}\sqrt{4 + 16 - 4} = 2$ $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = m^2 \rightarrow O'(2, -1)$, $R' = m$ $OO' = \sqrt{(2 + 1)^2 + (-1 - 2)^2} = \sqrt{9 + 9} = 3\sqrt{2}$ $OO' = R + R' \rightarrow m + 2 = 3\sqrt{2} \rightarrow m = 3\sqrt{2} - 2$ $\rightarrow m = 3\sqrt{2} - 2$	۶
ابتدا با استفاده از معادله‌ی داده شده $(x - 2)^2 + (y + 2)^2 = 9$ ، مختصات مرکز و شعاع دایره را تعیین می‌کنیم. اندازه‌ی شعاع دایره $R = \sqrt{9} = 3$ مختصات مرکز دایره $O(2, -2)$ اکنون فاصله‌ی مرکز دایره را تا خط داده شده، تعیین و با شعاع دایره مقایسه می‌کنیم. $OH = \frac{ a\alpha + b\beta + c }{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{ 3(2) + (4)(-2) + (\circ) }{\sqrt{(3)^2 + (4)^2}} = \frac{ 6 - 8 }{\sqrt{25}} = \frac{2}{5}$ چون اندازه‌ی شعاع دایره بزرگتر از فاصله‌ی مرکز دایره تا خط می‌باشد، پس خط و دایره متقاطع هستند.	۷
$\begin{cases} \alpha = -\frac{a}{2} = -\frac{-2}{2} = 1 \\ \beta = -\frac{b}{2} = -\frac{-6}{2} = 3 \end{cases} \rightarrow O(1, 3)$ مختصات مرکز دایره	۸
الف) $\alpha = -\frac{a}{2} \xrightarrow{\alpha=1} -\frac{a}{2} = 1 \rightarrow a = -2$ ب) $R = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c}$ $\rightarrow R = \frac{1}{2}\sqrt{(-2)^2 + (4)^2 - 4(-4)} = \frac{1}{2}\sqrt{4 + 16 + 16} = \frac{1}{2}\sqrt{36} = 3$	۹
فاصله‌ی مرکز دایره تا خط مماس بر دایره با اندازه‌ی شعاع دایره برابر است: $OH = R \rightarrow R = \frac{ a\alpha + b\beta + c }{\sqrt{a^2 + b^2}}$	۱۰

$\rightarrow R = \frac{ 3(1) + 4(2) - 1 }{\sqrt{(3)^2 + (4)^2}} = \frac{10}{5} = 2$	 <p>لذا معادله‌ی دایره به شکل زیر خواهد شد.</p> $(x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = R^2 \rightarrow (x - 1)^2 + (y - 3)^2 = 4$
---	--

بیضی

$AA' = 2a = 8 \rightarrow a = 4$ $FF' = 2c = 6 \rightarrow c = 3$ $e = \frac{c}{a} = \frac{3}{4}$ خروج از مرکز بیضی	۱
$AA' = 10 \rightarrow 2a = 10 \rightarrow a = 5$ $\rightarrow A'O = a = 5$ $BB' = 8 \rightarrow 2b = 8 \rightarrow b = 4$ $\rightarrow OB = b = 4$ $a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow 25 = 16 + c^2 \rightarrow c^2 = 9 \rightarrow c = 3$ $\rightarrow OF = c = 3$ $A'F = A'O + OF = a + c = 5 + 3 = 8$ حال می توان مساحت مثلث $A'BF$ را نیز به شکل زیر به دست آورد. $S(A'BF) = \frac{1}{2} A'F \times OB = \frac{1}{2} (8) \times (4) = 16$ واحد سطح	۲
نادرست، هر چه خروج از مرکز بیضی به صفر نزدیکتر باشد، شکل بیضی به دایره شبیه تر است.	۳
$a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow 25 = 9 + c^2 \rightarrow c^2 = 16 \rightarrow c = 4 \rightarrow FF' = 2c = 8$	۴
$a^2 = b^2 + c^2 \xrightarrow{a=5, b=3} c = 4 \rightarrow FF' = 2c = 8$	۵
$\begin{cases} b=3 \\ c=4 \end{cases} \xrightarrow{a^2=b^2+c^2} a^2 = 9 + 16 \rightarrow a^2 = 25 \rightarrow a = 5 \rightarrow 2a = 10$ طول قطر بزرگ $P(MFF') = MF + MF' + FF' = 2a + 2c = 10 + 8 = 18$ محیط مثلث MFF'	۶
مرکز بیضی وسط کانون های آن است. پس : $\begin{cases} \alpha = \frac{1+1}{2} = 1 \\ \beta = \frac{5+1}{2} = 3 \end{cases} \rightarrow O(1,3)$ $FF' = 5 - 1 = 4$ فاصله‌ی کانونی قطر کوچک موازی محور عرض ها است و از مرکز بیضی می گذرد، پس معادله‌ی آن $y = 3$ است.	۷

$OB'^2 = OA^2 - OF^2 \rightarrow OB'^2 = (3)^2 - (2)^2 = 5 \rightarrow OB' = \sqrt{5}$ $S = \frac{1}{2}(OB')(FF') = \frac{1}{2}(\sqrt{5})(4) = 2\sqrt{5}$	
$\left. \begin{matrix} A(1,6) \\ A'(1,-2) \end{matrix} \right\} \rightarrow AA' = \sqrt{(1-1)^2 + (-2-6)^2} = \sqrt{64} = 8 \rightarrow 2a = 8 \rightarrow a = 4$ $e = \frac{1}{2} \rightarrow \frac{c}{a} = \frac{1}{2} \xrightarrow{a=4} \frac{c}{4} = \frac{1}{2} \rightarrow c = 2$ $FF' = 2c = 2(2) = 4 \quad \text{فاصله‌ی کانونی}$	۸
<p>مرکز بیضی، محل برخورد قطرهای آن است، پس مختصات آن می‌شود $O(2,-1)$، از طرفی:</p> $AA' = 12 \xrightarrow{AA'=2a} 2a = 12 \rightarrow a = 6$ $BB' = 12 \xrightarrow{BB'=2b} 2b = 8 \rightarrow b = 4$ $a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow 36 = 16 + c^2 \rightarrow c^2 = 20 \rightarrow c = 2\sqrt{5}$ <p>بنابراین:</p> $FF' = 2c = 2(2\sqrt{5}) = 4\sqrt{5} \quad \text{فاصله‌ی کانونی}$	۹
<p>اگر را فاصله‌ی FF' کانونی و BB' طول قطر کوچک بیضی باشد. در این صورت داریم:</p> $FF' = BB' \rightarrow 2c = 2b \rightarrow c = b$ $a^2 = b^2 + c^2 \xrightarrow{b=c} a^2 = c^2 + c^2 \rightarrow a^2 = 2c^2 \rightarrow a = \sqrt{2}c$ $\rightarrow e = \frac{c}{a} = \frac{c}{\sqrt{2}c} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \text{خروج از مرکز بیضی}$	۱۰
$e = \frac{\sqrt{3}}{2} \xrightarrow{e=\frac{c}{a}} \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{3}}{2} \rightarrow c = \frac{\sqrt{3}}{2}a$ $BB' = 2b \xrightarrow{BB'=10} 2b = 10 \rightarrow b = 5$ $a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow a^2 = (5)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2}a\right)^2 \rightarrow a^2 = 25 + \frac{3}{4}a^2$ $\xrightarrow{\times 4} 4a^2 = 100 + 3a^2 \rightarrow a^2 = 100 \rightarrow a = 10$ $c = \frac{\sqrt{3}}{2}a \xrightarrow{a=10} c = \frac{\sqrt{3}}{2}(10) = 5\sqrt{3}$ $FF' = 2c = 2(5\sqrt{3}) = 10\sqrt{3} \quad \text{فاصله‌ی کانونی}$	۱۱

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل هفتم

((ریاضی ۳))

درس ۱: یادآوری مفاهیم مرتبط با احتمال

۱	درست، مستقل بودن دو پیشامد A و B معادل با تساوی $P(A \cap B) = P(A).P(B)$ است.
۲	مستقل؛ تعریف بیان شده، تعریف دو پیشامد مستقل می باشد.
۳	مستقل

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه، استان خوزستان

فصل هفتم

((ریاضی ۳))

درس ۲: احتمال کل

$P(A) = \frac{6}{6+4} \times \frac{5+1}{5+7+1} + \frac{4}{6+4} \times \frac{5}{5+7+1}$ $P(A) = \frac{6}{10} \times \frac{6}{13} + \frac{4}{10} \times \frac{5}{13} = \frac{56}{130}$	۱
$P(A) = \frac{1}{2} \times \frac{8}{100} + \frac{1}{2} \times \frac{3}{100} = \frac{11}{200}$	۲
<p>به کمک نمودار درختی می توان نوشت:</p> $P(R) = \left(\frac{1}{4} \times \frac{6}{10}\right) + \left(\frac{1}{4} \times 1\right) + \left(\frac{1}{4} \times \frac{4}{12}\right) + \left(\frac{1}{4} \times 0\right) = \frac{29}{60}$	۳
$P(A) = \frac{5}{8} \times \frac{5}{11} + \frac{3}{8} \times \frac{4}{11} = \frac{25}{88} + \frac{12}{88} = \frac{37}{88}$	۴
{۱}	۵
<p>الف) $P(A) = \frac{3}{4}$ و $P(B) = \frac{1}{4}$</p> <p>ب) $P = \frac{3}{4} \times \frac{35}{100} + \frac{1}{4} \times \frac{15}{100} = \frac{105 + 15}{400} = \frac{120}{400} = \frac{3}{10}$</p>	۶
<p>به روش درختی می توان نوشت :</p> $P(A) = \frac{1}{2} \times \frac{9}{12} + \frac{1}{2} \times \frac{10}{12} = \frac{17}{24}$	۷
$P(A) = (0/45)(0/4) + (0/55)(0/6) = 0/51$	۸

طبق قانون احتمال کل داریم؛	۹
$P(A) = \frac{1}{3} \left(\frac{3}{15} \right) + \frac{1}{3} (\circ) + \frac{1}{3} \left(\frac{6}{12} \right) = \frac{1}{15} + \frac{1}{6} = \frac{2+5}{30} = \frac{7}{30}$	
$P(A) = \left(\frac{1}{2} \times \frac{3}{8} \right) + \left(\frac{1}{2} \times \frac{2}{4} \right) = \frac{3}{16} + \frac{1}{4} = \frac{7}{16}$	۱۰
توجه: فضای نمونه‌ای این آزمایش تصادفی هم شانس نیست.	

تهیه کننده : جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوم متوسطه ، استان خوزستان